СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союза".

Рік XVI Ню Иорк. Четвер, 30-го Січня 1908. Число 5 — Vol. XVI. New York, N. Y. Thursday, January 30. 1908. № 5

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америці.

Розмет за місяць Децембер 1907.

В.	30	Скробала Антін, ум. Нов. 9 07,	1000.00
В.	72	Гавриляк Петро, ум. Септ. 20 07,	1000 00
В.	119	Лакатош Юрий, ум. Нов. 13 07,	1000.00
В.	7	Пивоварник Юрий. ум. Нов. 13 07,	1000.00
В.	21	Нестер Розалія, ум. Нов. 9 07,	1000.00
В.	11	Дзямба Лукач, ум. Дец. 3 07.	1000.00
В.	33	Ярощак Анна, ж. Ілька, ум. Нов. 18, 07,	400 00
В.	143	З. Мадейчак, ж. Лешка, ум. Нов 28 07,	400 00
В.	61	Буша Гель. ж. Ів. ум. Нов 15 07,	400.00
В.	3	Чичила Мар. ж. Ів. ум. Дец. 1 07,	400.00
В.	16	Вагал Марія ж. Мих. ум. Дец. 10 07,	400 00
В.	74	Зубаль Вас. з. на нев. слаб.	100.00
В.	3	Прокіпчак Вас. з. на утр. ока	200.00
В.	173	Руяк Юрій з. на утр. ока,	200 00
В.	3	Прицік Мик. з. на утр. обох ніг,	1000.00

Разом	9·500·00
Платня гол. урядників за Децембер	165·00
Адміністрація Союза за Дец.	108 99
За руский статут Р. Н. Союза	800.00
Весь розхід виносить	10 573 99

Розмет платить 8441 членів на ціле посмертне (кождий по 1·20 дол.) і 807 членів на пів посмертного (кождий по 60 цнт.). Крім того кождий член платить за орган „Союза" по 10 цнт., на Фонд Резерв. по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Ф. Вдових по 1 цнт.

Член на ціле посмертне платить 1 34 дол., а на половину посмертного 74 цнт.

К. Кирчів, предсідатель. *С. Ядловский*, секретар.
А. Шарпонь, касієр.

До відомости

пп. Секретарам братств і тов. Р. Н. Союза.

В сім тижни розіслало ся до усіх відділів Р. Н. Союза через експрес відповідне число календарів. П. П. Секретарі зволять їх відобрати і роздати дарон усім членам Р. Н. Союза в своїм відділі.

С. Ядловский.

Оголошене в справі „Народного Дому."

Отсим повідомляє ся всіх властителів, що мають шери „В" (10-долярові) в „Народнім Домі" щоби подали свої точні адреси і надіслали свої шери (В) до секретаря „Нар. Дому" під адресою: S Jadlowski, Box 75, Jersey City, N. J., бо приступаємо до повної їх виплати. Властителі шерів „А" (25-долярових) зволять затримати ся зі своїми шерами доки не полагодить ся виплата шерів „В". Як лиш се наступить, оголосить ся в часописи.

За Уряд ліквідацийний „Народного Дому".
Jersey City, Jan. 23, 1908.
К. Кирчів, предс.,
Г. Дзядик, кас.,
5—6 С. Ядловский, секр.

ПРОТЕСТ.

Брацтво „Покрови Пр. Д. Марії" зібране на мітинґу дня 19. и. ст. 1908 р. в McAdoo, Pa. ухвалило на внесене брата Андрея Капітули, а підперте Павлом Ногою і Андрейом Шквіром, запротестувати против брутальних а несовістних нападів Руского Американьского Вістника і Правди на нашого щиро-руского Преосьвященного епископа Кир Сотера. Участники в числі 150 членів заявляють одноодушно свої симпатії і синівску привязанність до Їх Преосьвященьства, а рівночасно висказують своє обурене „Рускому Амер. Вѣстникови", „Правдѣ" та їх покровителям за їх діявольску, диструктивну на Амер-иканьскій Руси роботу.

McAdoo, Pa. 19|I. 1908.
Андрей Капитула, предс.,
Стефан Поступак, секр.
Андрей Янкович, кас.

ДО ВІДОМОСТИ ГОЛОВН. УРЯДУ „СОЕДИНЕНІЯ ГР. КАТ. БРАЦТВ".

Smoke Run, Pa. Jan. 22, 1908
Греко-кат. Руске Братство сьв. Апп. Петра і Павла, ч. 217.

З повіреня ур. бр. ч. 217 в Smoke Rune, Pa. даю Вам до відомости, що наше бр. почавши від дня 1. януара, за орґан (Американьско Русскій Вѣстникъ) платити не буде, а то тому:

I. сей появляєсь як яке надзвичайне явище раз на місяць, або і то ні і що

II. се не є жаден орґан „Соединенія" але орґан одиниць, котрі заповняють сей орґан самими підлими клеветами.

Се ганьба, щоби одна гр. кат. (?) орґ. такий орґан видавала.

З повіреня бр. ч. 217 Соединенія в Smoke Run, Pa.

Н. Дзмелик, сек.

(Печать)

Того самого змісту протест висланий на руки гол. пред. Соедин. і гол. предсідателя контрольної комісії.

ВОЗЛЮБЛЕННІ МОЇ БРАТЯ ЩИРІ СИНИ НАШОЇ ЦЕРКВИ І НАРОДУ!

Прийміть від мене сею дорогою сердечну подяку за зложені желаня в день сьв. Первомученика Стефана. — Я є пересьвідчений, що Ваші желаня плили з глубини душі і серця, та що Господь зглянe ся на ті Ваші желаня і дасть мені ласку свою всемогучу, піти слідами сьв. Первомученика Стефана. Святий Первомученик Стефан убитий зістав каменем за правду віри Христової і за любов до бідного народу, котрому служив. — Бажаньом моїм єсть діждати ся сеї самої слави — згинути за Христа і за бідний народ, — а може моя смерть приведе до стями осліплених моїх бідних братів. — Щире спаси Бог Вам всім за Вашу память на мене й Вашу доброту. — Не менше складаю прилюдну подяку всім Членам Р. Н. Союза, котрі по силам своїм зложили дар грошевий для мене — який Вп. Пан секретар переслав на мої руки. — Дякую за той дар щиро, бо се дар любови — а за любов любовю хочу відплатити ся. — Бог Всемогучий нехай Вас благословить, Мої любі Діти, і нехай Вас кріпить та додає сили до борби за Христа, за Церков і за бідний наш нарід.

В Філядельфії дня 16. січ. 1908.

СОТЕР,
епископ.

Клеветники Епископа зрадниками руской церкви!

Минувшого року розділилась угорска парохія в Пітсбурґу і основалась друга греко-католицка церков під опікою латиньского айриского біскупа. З приходом руского Епископа до Америки сам латиньский Епископ, опікун тої церкви, заявив, що в Пітсбурґу нетреба 2 угорскі гр. кат. церкви. В тій ціли післав наш Владика о. Балоґа до Пітсбурґа, щоб людей до згоди допровадити. З приходом о. Балоґа люде почали поволи пізнавати блуд, та редактор греко-кат. Вістника з своїми хрунями так лазив, так ходив, доки не намовив горстку упертих остати при своїм. Тепер споровадив папа Жаткович свого послушного духовника Всесвітлійшого дра Васовчика на ту парохію. Парохія та дуже маленька, бо заледви яких 25 фамілій, не в силі дати утримане священникови. Люде говорять на серіо, що кураторам тої церкви обіцяв дати айриский епископ 1000 дол. пенсії для того сьвященника. Єсли се правда, то за марних 1000 дол. знайшовби ся новомодний Юда, котрий продає права і привілеї греко-кат. церкви латиньству...

..Др. Васовчик виразно говорить, що він не має нич з руским епископом, лиш з айриским.

Народе! протри очи, подивись розсуди, хто зрадник церкви гр.-католицкої.?

о. М. Стефанович.

Новинки.

КАЛЕНДАР.

Січень.

30	Ч.	Антонія вел.
31	П.	Атаназія, Кирила
1	С.	Лютий. Ігнат.
2	Н.	Евтимія
3	П.	Максима, Евгенія
4	В.	Тимот. ап., Анаст.

ОГОЛОШЕНЄ.

В справі недавних крівавих подій на Львівскому Університеті, як і подій в Австрійскому парляменті, відбуде ся дня 2. февруара (Неділю) с. р. о 7. г. вечера, в галі під церквою сьв. Арх. Михаїла в Yonkers, N. Y., Chestnut Str.,

ВІЧЕ МІСЦЕВИХ РУСИНІВ.

О численну участь упрашає
тимчасовий Комітет.

— **Демократичний** кандидат на президента Злучених Держав W. J. Bryan зарабляє 50.000 дол. річно за даванє відчитів по містах Америки. Bryan числить собі по 200 дол. за один відчит і половину гроший з ропродаших тікетів. Красний заробок без президентури!!

— **Як доносять** з Valley River, Man. до „Канад. Фермера". [illegible] ні окрузі парохії Valley River, Sifton і Ethelbert.

— **Бідний** нарід просить свого короля о хліб. Італія належить може до найбіднійших країв Европи. Особливо сего року нужда дошкулює бідному населеню до крайности. Оногди головним містом Італії, Римом, переїзджав італійский король в чепурній кариті, коли велика маса робучого люду кинула ся розпучливо до карити короля кричучи: „Дай нам хліба, дай нам роботи". Король став переполоханий і не знав, що робити. Нарешті поліциї удалось розігнати голодні товпи народа і король поїхав дальше. Не диво, що сотки тисяч Італіянів від'їжджає що річно до Америки.

— **Відмова** військової присяги. Як доносять „Selske Listy", рекрут краевої оборони в Ольміц на Мораві (Австрія), Франц Паробек, не хотів зложити військової присяги, бо як каже, в божих заповідях стоїть: „Не убий!", що стоїть в суперечности з войсковим послухом. Впертого рекрута, що хотів найточнійше сповнити божу заповідь, замкнено в ґарнізоні, де буде мати час роздумувати над тим, що в христіяньскій державі не обовязують божі заповіди, а лише войскові приписи. Може бути, що так як се вже лучило ся скажуть вкінци, що рекрут Паробек варят — і то дуже небезпечний варят, який хоче серед нинішних відносин увести в житє заповіди біблії. До чого воно дійшлоб, як би люди зачали жити точно після евангелії?, Російський уряд знає се дуже добре, тому не позволяє продавати „Сьвятого письма" між народом.

— **Дня 12-ого** січня шіснайцять панцирників, що становлять американьску фльоту яка пливе на спокійний океан, вплинуло до пристани в Ріо де Жанейро, головного порту Бразилії. Коли амер. фльота переплива коло морської ліхтарні, одержала при помочи бездротного телеґрафу перше привитанє народу бразилійского. На зустріч виплинув один бразилійский кружляк з двома торпедовцями, а в порті привитали американьску фльоту 12 бразилійских военних кораблів і німецкий кружляк „Бремен". На березі дожидало приїзду фльоти тисячі людий. Принимано американців ентузиястично. Дня 14-ого офіцери амер. маринарки були в візитою у призидента браз. републики Др. Пенна в столици Бразилії Петрополіс. Виголошено множество бесід та оваціям не було кінця.

— **Міністерство війни** Японії зачинає покликувати резервістів, назад до Японії з Канади. Оногди дістало зазив около 500 Японьских резервістів у Ванкувері. 250 від'їхало сейчас, решта лагодить ся виїхати в короткім часі. Сей крок японьского міністерства війни дає богато до думаня. Мабуть поголоски о можливій американьско-японьскій війні не суть безпідставні.

(Кан. Фарм.)

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроює Братство Сьв. Андрея Первозванного, відділ 66, в суботу, дня 8 Февруара 1903 р., в гали п. Михалика ч. 1341 Ave A., помежи 71 і 72 ул. в Ню Йорку. Початок точно о год. 7 вечером. Вступ від особи 25 цнт. На сей баль запрошуємо всіх Русинів і Русинок з міста Ню Йорк і околиці. Прибудьте на наш баль і покажте тим, що в нашім рускім народі жиє любов, еднієть і сила. За добру і веселу забаву ручить

Комітет.

ДЕ Є

Онуфрей Ковальчик? Хтоб о нім знав, або він сам, зволить написати на адресу:

Nyk. Wolkowsky
Eden, Man.
Canada. 5

ДЕ Є

Мария Панькович, родом з Лупкова. Полишила мене і утікла з якимсь Москалем дня 17-го грудня 1907, забравши зі собою чотиролітну дівчину. Має бути десь в Канаді. Хтоб про ню що знав, то прошу мене повідомити, за що прирікаю надгороду.

John Pankovich
Box 194
Cross Fork, Pa. 5-6

H 17

РУСКО-АНҐЛІЙСКИЙ УЧИТЕЛЬ

знайде посаду в школі дістрікт Boleslaw Nr. 1243. Платня 480 до 500 дол. Кандидатів просить ся листовно зголошувати на адресу:

Dmytro Lukowy
Oakburn, Man. Canada. 5

ПОШУКУЄ МІСЦЯ.

Двайцятьсеми-літний молодець посідаючий практику проваджения штору — пошукує місця в першім лішшім шторі. Вміє розмовитись по руски, по польски, по німецки і анґлійски. Адрес:

John Lesinski
Box 32, Desloge, Mo.

БУЧЕР

пошукує місця. Знає всю бучерску роботу. Говорить по руски, польски, словіньски, німецки і анґлійски. Голосити ся на адресу

John Guzik
184 Hudson Str.
New York, N. Y. 5

ХОЧУ ЖЕНИТИ СЯ

„Шукаю дівчини, котра би знала читати і писати по руски, як також троха й по анґлійски. При тім жадаю 500 долярів готівки. Я маю 22 роки житя і маю штор вартости 3000 долярів. Кандидатка зволить прислати свою фотоґрафію на адресу:

Peter Berrek
Mundare, Alta.
Canada. 5

МОЛОДЕЦЬ, 26 літний, Русин-Українець, образований, пошукує товаришки житя гарної дівчини, в віці від 17 до 24 літ. Кандидатка мусить мати якусь готівку, котра потрібна єсть до розширеня бізнесу зголошуючого. Річ трактує ся на серіо. На анонімни не відповідаєсь. За дискрецію ручить ся словом чести. Ласкаві зголошеня просить ся слати на адресу: „Вірний" Box 128 Scranton, Pa.

Чорногорці.

Оповідане з турецької війни 1843 р.

З російського.

VII.

Єфрем відійшов еще того самого дня на Вранину. Вже другого дня межи Чорногорцями а Турками прийшло до перестрілки. Осман-бег вирушив з першим відділом з Клобука і згернув ся прямо до Горохова. Але чим більше він зближав ся до Чорногорців, тим частійше і грімше роздавались вистріли Чорногорців, котрі після передше виданого розказу утікали до Горохова, не даючи сильного відпору Туркам. Осман же гнав за ними, не доміркуючись, що з погубні наслідки для его армії може мати тая дивна утеча неприятеля.

Чорногорці, розкинені по одному, по двох, окружали Османа що раз вузшим колесом; а треба знати, що Чорногорець рідко коли перечисляєсь.

Коло Гороховця пізнав Осман, що тут прийде до битви. Він зібрав в один центр все війско і ждав битви.

Чорногорці так довго сиділи тихо, поки доокрестним мешканцям удалось відпровадити жінки і діти в безпечне місце. Тоги доперва окружали Османа з всіх сторін тісним колесом; дальший похід для него був неможливий, а і вертатись міг він лише під густим градом чорногорских куль. Турецкі відділи змішались і кинулись в шалену утечу. Хоробрі Чорногорці гнали за ними крок в крок і страшно метились на своїх ворогах за кривду, заподіяну своїй вітчині, рубаючи в пень, кого лиш могли. Тілько трету часть свого війска привів Осман назад до везира; прочі кістьми засіяли гороховске поле.

Скутарский паша виправив ся з війсками на Вранину і Лесандрію. Вранина з кріпостию тої самої назви була положена на острові Скутарского озера. Лише розкинені окопи і насипи складали ся на ціле укріплене твердині; і тому показалось річию неможливою оборонити еї від паші, котрий зі своїми Альбанцями і з більшим числом армат стояв на березі, готовий кинути ся на неохоронений островець.

Єфрем здаесь дуже добре пізнав небезпечність, яка ему грозила, і як вишколений полководець предприняв всякі кроки осторожности. Він велів сипати нові насипи і робити укріпленя, щоби по можности дати сякий такий відпір неприятелеви. Він еще з вечера замітив, що Альбанці приготовляють ся до нападу і що по всій імовірности буде на другий день напад. Він еще раз оглянув всі укріпленя і обійшов всю сторожу, заохочуючи до борби і до видержаня на становищах до послідної каплі крови.

— Уважай добре, Михайле! — звернув ся він до вартівника на всхіднім березі. — Дивись обома очима, щоби собачий Турок не хвалив ся опісля, що напав на спячих Чорногорців!...

— Ех, — відповів вартівник — в горах то лучше воювати, чим тут! Там що найменше можна вислідити ворога, а тут треба зложити руки і ждати, поки він сам не буде ласкав показати ся. Буде нам завтра славний бенкет!...

— А мені здаесь, що еще і нині в ночи...

VIII.

В кріпости дав ся знов чути сильний шум і кілька вистрілів з рушниць. Єфрем побачив малу лодку, котра плила в напрямі турецкого табору. В лодці стояв Турок і грозив обнаженим мечем Вранині.

Єфрем пізнав в нім Ага-пашу і поспішив в твердиню, щоби розвідатись, про що річ іде. Кількох Чорногорців з Іваном на чолі вийшло ему на встрічу.

— Зрада, Єфреме, зрада! — старались они один другого перекричати.

— Хто зрадив? Говори, Іване! — грізно запитав Єфрем.

— Пожди, Єфреме! Що наказують нам обичаї, котрі ми стримали від наших батьків, в случаю, если би хто з нас зрадив своїх братів?

— Зрадник повинен умерти!

— Добре! А если би сей зрадник був женщиною, то що тогди?

— Також повинна умерти, розлучити ся зі своїм мужем! — сказав Єфрем і немов настрашив ся своїх слів.

— В такім разі приготуй ся, Єфреме! Твоя жена зрадила Чорногору! Ага, котрий перед хвилею з відси утік, вів з нею переговори...

Ся вістка прямо оголомила Єфрема як тяжкий удар. Він однак скоро опамятав ся і з скаженостию кинув ся на Івана.

— Лгуне підлий! — закричав і кинув Іваном до землі.

В тій однак хвили опамятали его Чорногорці.

— Ти будеш відповідати перед князем за се, що зніс руку на воїна в часі війни! Ми виберемо собі иного вожда... ти не повинен бути ним дальше! — кричали невдоволені молодці.

Єфрем опамятав ся.

— Ви добрі товариші, простіть мені се! — промовив склонивши голову.

— Я понимаю твій біль — відповів Іван — і тому думаю, що тобі треба простити сю ошибку... Забуваю все...

— Ходіть за мною! — сказав Єфрем, заскреготав зубами. - І ви переконаетесь, що я не гірше від вас знаю закон наших батьків...

Они пійшли в твердиню, а Єфрем повів їх до своєї кватири. Наоколо его дому були розставлені Чорногорці, котрі сторожили Заіду, бо она яко вільна Чорногорка не позволила себе звязати. Се право прилугуе лишень мужеви і князеви.

Вже цілком було стемнілось. Мала лямпка сьвітила мрачну кімнатку Чорногорского вожда. Коло задньої стіни стояла Заіда, опершись рукою о стіл, на прочувала, що ей ожидає; на еї лици однак не було найменшого знаку перестрашеня і змішаня, котрий так часто являе ся у людий, перехоплених на горячім учинку.

— Єфреме! — крикнула она радісно і вийшла на встрічу свому мужеви.

Єфрем в відразою відвернув ся від неї.

— Що тобі? — запитала она настрашивши ся.

— Нещаслива промовив Єфрем, а его голос був подібний до стона умираючого. — Ти зрадила свою нову вітчину! Кажи, що хотів від тебе турецкий ага!...

— Не можу, не сьмію! говорила она, скрестивши руки на груди.

— Нерозумна, через що заслужила Чорногора на твою невдячність?

— Я купила тебе кровію мого батька і не думаю купити Чорногору ціною твого житя...

— Як то мого житя? — в страху запитав Єфрем.

— А чи не грозить тобі смертію брат Яченка по окінченю війни? О, сего ніколи не буде! По мні нехай пропадае ціла Чорногора, лиш щоби ти був здоров! От і все, о чим я говорила з агою...

— Смерть їй, смерть! — закричали Чорногорці.

— Тихо! — крикнув Єфрем.

Чорногорці замовкли.

Єфрем в сильнім роздраженю перейшов ся по хаті там і назад, а опісля став перед женою.

— Заідо! — сказав, силуючись показати ся твердим. — Заідо, ти мусиш умерти!

— Мені вже о тім донесено! — півголосом прошептала Заіда. — І ти кажеш, що я маю умерти?

— Мусиш умерти, Заідо! Мусиш і то від моеї руки...

— Від твоеї руки? — з подивом запитала Заіда. — Ах, як я тішу ся! — прошептала. — Як солодко буде мені умирати і склонити голову на груди Єфрема! Колиж ти убеш мене?

Єфремови здавалось, що серце его розірве ся на куски. І Чорногорцям, хоть як закаленим в борбах, витиснула тая трогательна сцена слези з очий.

— Суворі батьки! Суворі закони! — мимохіть вирвалось з уст Єфрема і він звернув кинджал в груди Заіди.

Заіда схопила его за руку.

— Пожди, голубчику мій! Ти мусиш перед моею смертию вислухати мої оправданя. Я любила тебе не так, як ваші дівчата; я віддалась тобі цілою душею, віддалась як свому панови, любила тебе як сонце... Через тебе покинула я вітцівский дім, через тебе стратила я вітця, мое серце жило одною надією і вірою в тебе і ти один виличив мою душевну рану... І мені треба було тебе стратити, мій скарбе! Щож мені лишалось тогди на сьвіті? Для кого мала б я жити? От і з двох тих вибрала менше лихо та зрадила Чорногору твою. Знай що я виросла не в вашій стороні і для мене незнані ваші закони...

— Гинь, зраднице гинь! закричав Єфрем і замахнув ся кінджалом.

Потік червоної крови триснув з серця Заіди. Она не видала ні одного стона. Єфрем конвульсийно стиснув еї руки і довго, довго держав еї в своїх обіймах, поки кінджал не випав з его рук. Опісля звернувшись до Чорногорців, промовив голосом спокійним але таким, яким говорять люди, для котрих нічо більше не лишилось на тім сьвіті...

— Мир вам, тіни батьків!

Чорногорці мовчки стояли кругом, крестились і шептали молитву „Отче наш."

— „І остави нам долги наша, яко же і ми оставляем должником нашем!" — три рази повтаряли і не промовивши ні слова, поволи завернули в свої кватири.

IX.

— О моя ненаглядна, о моя радосте, моя Заідо! — з болем шептав Єфрем, коли остав ся сам з забитою Заідою, покриваючи поцілуями еї сині уста. — Мученичу смерть знайшла ти собі в Чорногорі і будеш спати вічним сном в чужій Вранині! — говорив дальше, кладучи Заіду на стіл і гірко сьміючись. — Ти і не думала, що таким способом розстанеш ся з нашим сьвітом! Ти однак жена Чорногорця, а наша смерть прекрасна, як і наші гори!

Ніч вже давно покривала Вранину своїми чорними крилами, вже соловейки сьпівали Єфремови по його вікна на „Добридень", а він все еще стояв над холодним трупом своєї Заіди.

Знова дались чути вистріли в рушниць вартівників і в ту саму хвилю прийшов Іван до хати Єфрема.

— Час Єфреме! Чорногора кличе! Турки зближають ся до нас...

Єфрем не чув его.

— Вставай, Чорногорче! — закликав Іван, підійшов до Єфрема і схопив его за плече. — Вставай! ми засьпіваем похоронну пісню твоїй Заіді!

Слова тії так поділали на Єфрема, що він скочив з місця мов уражений. Але як перемінав ся він за одну ніч! Бліде лице, страшні очи, запаті кровію... Він був подібний до тигра, випущеного з клітки.

Вистріли ставали що-раз частійшими, що раз грімнійшими. Єфрем виглянув через вікно і побачив що цілий залив засіяний турецкими лодками.

— Они тут, Заідо, они тут! — закричав. — Прийшли гості на твій похорон; ми і поздоровимо ся з ними!

І перескочивши через труп жени, поспішив до берега.

З окликами „Аллах! Аллах!" вискочили Турки з лодок, а Чорногорці, стоячи недалеко, приняли їх приятельским огнем. Много Турків полягло на місци, прочі з розгуком кинулись наперед. В тій самій хвили прибіг Єфрем; він знова став ся вождом, але вождом кровожадним.

Турки двигнулась збитою купою на перед; сам паша проводив ними. Дармо шукав Єфрем агу, котрий того самого дня напав на Лесандрію і знищив еї.

— Тепер час! — кликнув Єфрем, видячи товпу Турків, і з гірким окликом „Заідо!" кинув ся до борби.

— Чорногора! — кричали Чорногорці і мов розбішені льви вдарили на неприятеля.

Той однак видержав перший молодечий удар. Почалась безпощадна різня межи двома сотнями розъярених молодців а вісімнайцятя сотнями фанатичних музулман. Страшно боров ся Єфрем, зрубуючи своїм мечем на право і на ліво музулманьскі голови. Один грізний погляд его нагаяв ворогам страху. Ангел смерти літав над рядами Турків; они не видержали і по тригодиннім упертім бою завернули на свої лодки. Не удалось таки паші здобути того дня Вранину. Більше пощастилось его агови в Лесандрії, где не було Єфрема, метячого смерть своеї Заіди.

Чорногорці не славній побіді подавали один другому руки, обагрені кровію, і з слезами в очах дивились на побоевище, на своїх братів, що лежали на переміну з турецкими трупами.

Єфрем думав о чім инчім. Коли Турки так віддалились, що побідителі вже не могли їх стрілами досягнути, закинув Єфрем рушницю на плече і не звертаючи уваги на закіплу ему на лици кров, поспішив до своеї кватири. Чорногорці не непокоїли его і супокійно завернули до твердині, щоби на якийсь час троха відітхнути.

Не довго однак судилось їм відпочивати. Паша прикликав на поміч війско свого аґа, котрий попереднього дня знищив Лесандрію, і окруживши островець з всіх сторін, велів в него стріляти з армат. На другий день Вранина представляла одну безобразну купу каміня і цегли; нічого не лишилось, кромі помешканя Єфрема, але і оно було на половину розвалене.

Коло полудня зашуміло море під веслами безчисленних лодок: то Музулмани плили на Вранину. Єфрем послідний раз попрощав ся з Заідою, положив еї на солому і підпалив костер.

— Браття, — закликав звертаючись до Чорногорців вже запалений нам сьвітальник смерти!... Готовіть ся!

— От і они! — показав Іван на товпу приближаючих ся Турків. — Не переможемо тої сили...

— Ми сповнимо свій довг, як добрі Чорногорці, — говорив Єфрем — і помремо, як для нас пристало! Памятайте товариші, не віддавайтесь ніхто в вас живим в руки бісурман!

Турки приплили до берега і уставились в ряди. Мовчки ожидали їх Чорногорці. Першим відділом проводив ага. Він зазвято кинув ся на горстку хоробрих Славян, але натрафив на енергічний опір.

— Лайдаку! — закричав Єфрем, побачивши агу. — Гинь, падлюко!

І замахнувши мечем, відрубав ему голову. Однак в тій самій хвили упав і він, поцілений кулею. Довго еще боролись Чорногорці, падали один за другим. В живих зісталось лише девять людий, але і ті велів паша повісити.

Вояв ся однак паша воювати дальше з Чорногорою. Він старав ся всіми силами наклонити везира до заключеня мира. Везир однак не згодив ся, поки шість днів пізнійше не потерпів страшного пораженя коло Гороховця.

X.

І так, не зважаючи на страту Вранини і Лесандрії, Чорногорці опять вийшли побідителями з тої війни. 1843 рік уважаесь одним з найславнійших в літописи Чорногорскої історії, а потомки тих славних борців за свободу і независимість своеї вітчини всегда споминають его, коли їх дикім і неприступним скалам грозить яка опасність зі сторони ворогів.

(Конець.)

Пару слів, під розвагу кацапскому писаці з Мт Кармель, Па.

— Бавлячи, недавно яко сьвідок перед натуралізиційним клерком, д. Робертом О. Невріс, в так звн. Superior Cort-i, при спосібности подав я коротеньку замітку, до нашої „Свободи", про Спрінгфільску місцевість, відкладаючи, розуміеть ся з браку часу, обширнійший опис сьої місцевости на пізнійше.

І хто знае чиб моя добра воля не скінчилась поки що липень „на добрів охоті"... понеже, якось так сходило ся аж тут „ні сіло ні пало", якийсь добряга „Обще-росс" з Мт. Кармель, Па. в першім ч. Олифаньскої хоруговки „наклавши" мені звичаем кацапскої публіцистики, вперве від „гриноріv", пія-чин, „кругом дураковъ"... і т. п. опісля вчепивсь як вош кожуха докоряти мені, що нібито описувати ґеографічно місто Springfield я не маю права, понеже немаю найменьшого поня та про сю місцевість, хотяй як сам запевняе сей ґаспадін М. Н. Г., що в тих сторонах жию.

Але натомість він, ґаспадін М. Н. Г., знае що в Спрінгфіль есть що бачити, понеже, він, ґаспадін М. і т. д., був в Спрінгфіль аж два дні!.. Бо і щож він, ґаспадін М. Н. Г. в Спрінгфіль не бачив?.. Господи!..

Передовсім, ґаспадін Л. М. Н. Г. бачив в Спрінгфіль Масс. на „входной сторонѣ", богато, богато фабрик, але огороджених височенним желізним пло том... Дальше, помежи Springfield a Indian Orchard можна бачити величенний памьятний камінь, з англицькими, й французкими написями, біля котрого, як з певнюе ґаспадін Л. М. Н. Г. якійсь там два Англи ки, котрі приїхали до Indian Orchard „шефом" (sic!) і дали собі по при тих камінах першого „понча"! О пять центів „карою" віSпрінгфіль, находить ся, пише ґаспадін Л. М. Н. Г. дальше, „хорота зоольоґічна площа" з кількома станами,.. (Господи!) де ґаспадін бачив навіть (о Джізус!) твердо патріотичнo-кацапску сороку!... А дальше, в самому місті бачив навіть, як запевняе ґаспадін Л. М. Н. Г. „Civil i Criminal Court"!.. А дальше, дальше пропадай сьвіте, бо в Спрінгфіль находить ся навіть Католицка катедра, при котрій е біскупом Велш, що е протестант заразом з роду... А на конець, ґаспадін Л. М. Н. Г. бачив в Спрінгфіль величенну біблиотеку, з нечисленним множеством ріжних книжок, а навіть якогось Ярослава, з „рускимъ" опиcанием, тільки біда у тім, що як сам ґаспадін Л. М. Н. Г. запевнюе, що забув з якого матеріялу той „Ярослав" зроблений!.. Себто, чи з міди, желіза, або з яких других хемічних субстанцій... От що!..

А коли я, пише мені на закінчене ґаспадін Л. М. і т. д. того усього не видів, хотяй тут проживаю, то я за тое есьм „ґрінор" піячина, неук, і т. п.!. Гм? „Ще Циган на осла добре не всів, а уже ногами махае", говорить болгарска пословиця, а я тут скажу хиба тільки се, що й ґаспадін Л. М. Н. Г., у котрого не знайшлось навіть стілки такту щоб під тим, що намазав, поставив свое „повне" рило... (pardon ґасп. Л. М. Н. Г.!) імя, то нім взявби ся вимисляти людям від пяків, „гриноріv" і т. п. про котрих індівідуальність немае сам мінімального поняття, то ліпше поспитавби вперве цілої своєї хуліґаньскої банди в Америці, чи може глаб й она сказати йому щось певного про мою особу...

Ну, але кацапскі фанґазії стало ся „задость"! І щоб ґаспадін Л. М. Н. Г. непсовав собі в злогадах не потрібно мозґівниці, про те я з вдячности за пригадане мені моїх обовязків, послужу йому тут коротенькою інформацією, про самий Спрінгфіль, з його усіми чудесами.

Одже запевняю ще раз, що в самім Спрінгфіль, крім двох малих паперовнів, котрі знаходять ся на так звн. West Springfield, про котрі я уже доносив, одної суконної, в котрій бють на 125 до 150 піків сукно, й маленької столярской „шапи", в котрій виробляють дитинячі забавки, иньших фабрик не ма цілком!

На всіднїй стороні міста, себто на звн. Armory Str. находить ся що правда, як ґаспадін Л. М. Н. Г. сам запевняе, огороджених високим желізним плотом богато, але не фабрик, тільки військових касарнів і бараків, в котрих стало перебувае дві компанії Ам. инфантерії, яко сторожа при величезним маґазині, в котрім біля „амуниції", себто куль, патронів, пороху і „шкарцеровъ", находить ся множество ґеврів, револьверів, котрі „фікcують" виключно військові механіки, й другі „пістольмекери", й то під ослоною баґнетів, о чім і ґаспадін М. Н. Г. будучи в Спрінгфіль міг переконати ся, если своїх „баньок" не носив в мішку...

Що знова, до тих нібито „памятних каменів" біля котрих сі якійсь Англики дали собі першого „понча", то що правда то й я ще перед чотирома роками назад, коли обїждав в інтересі „Свободи" сї сторони, бачив справді величезне каміня но за Спрінгфільом, на котрім спритні Спрінгфільскі „бізнесмени" оголошують безплатно свої „адвертайзми", а котрі, як бачу ґаспадін в своїй кацапскій уяві взяв за памятника!..

Але сук тільки, з тою нібито якоюсь твердо рускою сорокою, котру ґаспадін бачив на якійсь зоольоґічній „площи"... Гм? Бачив і я ще перед вісьмома роками ту так звн. Forrest Park у старокраеву сороку, але чи во на справді була твердорусска, не знаю, понеже непитав ся її про се. Впрочім, если вона, то е ся сорока була твердорусскою, то мабуть „не панімала" по нашому, тай тільки.

А що знова до Спрінгфільских кримінaлів, то заявляю отверто, що ненатою, себто Українців річию е, розводитись про криміналы; се діло звісних, споріднених собі елементів, себто ославлених чорносотенців, москвофулів і їх опікунів „Велико руссофъ" Москалів, перших яко провокаторів і шпигів Росийскою буржиазиї, а остатних яко катів.

Ба, Ба! Але в Спрінгфіль находить ся католицка катедра, з біскупом Велшом і протестантом заразом з роду!

Одже, чи справді той „біскуп" родив ся Велшом і протестантом від разу, не знаю, понеже я на його уродинах, ані крестинах небув, але знаючи того „біскупа" F. Bevan-a лично, скажу, що той „біскуп" F. Bevan славний тим, що природа-ненька, непоскупила йому сильної будови тіла, бо коли перед кількома роками до сьілки з Бостоньским поcьвячував польский костел в Adams, Mass. а підлога в самім костелі під тягаром народу заломилась. й „біскуп" з підвладним собі клiром рунув до пивниці, то одна „пане тего" польска „дама", котра якимсь способом з перепoлоху знайшлась під „біскупом", то опісля кляла ся на усі сьвятощі, коли добули ей на верх. щоеслиб еще одну „мінуткен", то булаб трісьнула під тягаром біскупского черева... От що!.. О тім мабуть й ґаспадін Л. М. Н. Г. мусів чути, если дійсно бував в сих сторонах...

А тепер приступім до бібльотеки і мійского музея з „Ярославом" на кони!.. Одже са нібито Спрінгфільска бібльотека і музей містить ся в трох відрубних будівлях на так звн. State улиці.

Але чи в самій бібльотеці ґаспадін Л. М. Н. Г. бачив в сім нібито їх „лѣтературномъ язикѣ" хоть би байку Крилова, сумні ваю ся.

Бо я бачив тут біля Англійских, Французких, Німецких, а навіть Жидівских, й Грецких книжок, також польскі, й то включно твори Ліманоского, Бартошевича, й ослав леного брехуна, в нинішній минувшини, Сенкевича... ну й пару перекладів на польский язик з Льва Толстого.

Музей!

Сам музей розміщений в двох несогірішої архітектури будівлях, але так в партацка уміщених біля себе, що чоловік необзнакомлений у чім діло, дізнасть враження, що мае перед собою, не публичну „інституцію", але приватну якусь „панораму".

Але що найкрасше, після моєї гадки в самім музею, то одна з ботанично-зоольоґічних саль, котра містить ся в бічній будівлі, а в котрій біля двох несогірше захованих кістяків (люцкого і оленевого) двох морских жулвів... находить ся досить цінна збірка ріжного рода комах; з птиць, воробці, „волові очка", пару ґатунків совів, пугачів, а навіть і орлів. З пливаків, несогірші окази качок, гусей, „пелікaнів" і щось одна чапля!..

З зьвірів, можна тут бачити кріликів, лисів, пару виихаких оленів, а навіть „диких биків", себто баволів.

З „ботаніки" знаходить ся тут також біля ріжного хабазя, старокраевий лен і коноплі... Але чи й ті коноплі також твердо русскі, то сего не знаю. В тій самій сали находить ся також несогірша збірка ріжної монети, а при самих дверах досить удатно викінчена з вапняку „мапа" цілого стейту Массачусец.

На першим поверсі тої самої будівлі, знаходить ся збірка з так звн. Індійскої „Археольоґії", себто камінних „томагавків", мачуґ, луків і других тим подібних; декотрі навіть і цінні для знатоків старини. Опісля переходимо до другого „виділу".

Перебувши двое відвійних дверий, на ліво не сподівано найдемо ся не наче в Римскім різбарским „лабаторіюм", в котрим біля „філарів" й фрамуґ, аж кишать від ріжних статуів, переважно з Грецких й Римских часів; прм.: можна тут бачити „ґіпсового" красного Божка Грецкого „Аполля", „Амора" несогірший ґіпсовий відтиск римских „Амазонок", котрі подібно хотіли сотворити собі свое „бабске" царство, а поместою ріжнородностію, красуеть ся красна „спокійна" стать славного „Сатира".

На остaнку заходимо вже до одної ніби то найцінійної салі, в котрій біля досить красної збірки переважно „Восточнихъ" себто Китайских і Японьских „порцелянових" виробів, можна бачити також Буддистів жертвенник з усіми його знарадами, як пушками, чашами і тім подібно; в кінці заходимо уже до тої салі, в котрій ґаспадін Л. М. Н. Г. з Мт. Кармель, бачив множество „ручної роботи" феловів і других раз, де також на красним гебановим столику красуеть ся справді кадучних розмірів біблія, котру если дійсно ґасп. Л. М. Н. Г. з Мт. Кармель читав, то хиба так, що пр. провадив з „собой" інфлянтску кобилу і всівши на ню, обіздив довкола сьої біблії, й „штиком" і „пул-тейблю", котрий привіз з собою з Indian Orchard, помагав собі в відчитуванню латиньских букв, бо інакше читати мабуть не міг, хотьби і через те саме, що при кождім майже предметі в Спрінгфільскім музею, е остережене: Hands off..

А що ґасп. Л. М. Н. Г. з Мт. Кармель, Па, добре описав я тепер Спрінгфіль? Думаю що All Right! а если я ще і тепер що призабув, то опишіть ви ґаспадін М. Н. Г. з Мт. Кармель ліпше, а тоді „біскуп" F. Bevan зашле до Всенайвисшого горячий молебень, щоб змилосердивсь над усьою кацапскою глупотою!!!

Михайло Беля.

З Карнегіе, Па.

Давно не бачив я дописи із Карнегіе, для того при нагоді Рождества Христового, маючи вільнійший час від роботи хотілбим где що цікавого написати. Але що цікавого напишу? Хиба, що у нас робота іде не согірше, або що Церкову маем, в котрій вже набоженьство відправляе ся; або що Священник наукy красно говорить, або що дяк там ві сьпіваками сьпіває? Та се річ цілком не цікава; а з другої сторони не поважані читачі сказалиби: та у вас есть братня любов, а где братня любов там і Воже благословеніе. Та з одної сторони ніби так, але коли приглянемо ся близше то побачимо, що се неправда. Як в лісї не може бути, щоби межи добрими деревами не знайшло ся криве і тирхаве, як і межи губами, щоби не було маримухів, так і в нас не можна було обійти ся, щоби не було архирувів і хрувів. Ото власне приходимо до ціли; знайшло ся і в нас двох чи трох архирунів, котрі як дістануть такого підлого оковиткою як самі зараз за розказом архирунським сіють смердячу, гниливу хрунівску на здорові поля, засліплюючи очи людям, що они Русини, що они цілком хочуть заложити обряд по „твердо русски", так як їх прадіди тримали. Спитаю я вас одного і другого, чи ти знаеш як твої прадіди заховували свій обряд і свою віру? Єслиби ти, зраднику, знав як твої прадіди тримали ся, як твій батько заховував свій обряд як твоя мати твоя учила колись еще був малень ким, то певно, щобись тепер не робив зі себе самого остатного дурня зрадника, а і других людей не наводивбись на те, котро го сам перезиміеш, пока зуючи їм грушки на вербі. Но як верба не родила ні коли грушок і не буде, так само і з твої хрунівскої агітації ніц не буде (хиба що дістанеш добре по ребрі і дріт закрутимо) тільки що зробиш ганьбу нам чесним Русинам і парафіянам та нашому плебзу перед вами Русинами в Америці. Роблю вас уважними ви панови архирунi, що если вже дісталисьте на ґаму на бідний наш нарід Руський, то зважайте, що не задового дістанете від того Уряду Царославного віднагу, т. е. кайданки, в котрі як вас раз закують, тогди вже ви і ваші діти будуть мусіли носити то кріпацтво в котре ви самі ся закули.

А тепер відізву ся до вас Братя Карнеґійці. Чи ми мусимо терпіти тим кнуто-поклонникам? Чи мусимо слухати їх смердючого хрунівства? Чи дамо дальше зноневажати нашого Епископа, наш обряд в котрім нас наші батьки виховали? Чи позволимо ми на се, щоби они нам закручували голову якимось там чужим обрядом царославним?

Ні братя так неможе бути недопустім до сего, бо се булоби великою ганьбою для нас. Ліпше скажім всі одноголосно: Проч! з парафії не прошені опікуни, проч! Иди зрадники ідіть до тих, котрі вам дали нагайку, та пробуйте ся перше самі з нами а до нае вам засї як пеови до ковбаси! Сам разом закінчу, а если не поправите ся то на слідуючий раз опишу такого опікуна непрошеного по імени з особна нехай люди самі вас осудять.

М. Ґавроньский
голова Читальні.

H 18

„SWOBODA“
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
published every Thursday at
84 Hudson St., New York, N. Y.

Published by
Ruth. Publishing & Exchange Co

Anth. Curkowskyj, editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“
часопись для руского народа в Америці і орган „Р. Н. Союза“, виходить що тиждня в Четвер і коштує:
В Америці на 12 місяців...$2.00
До стар. краю на 12 місяців $2.00
В Америці на 6 місяців.....$1.00

Оплачувати газету треба все-гда з гори.

Гроші треба посилати в рекомендованім листі, або через експрессовий, або почтовий money order (моні ордер). Money order, то є карточку, котру дістанете від почтара або агента на експресовім офисі, пішліть нам, бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
"SWOBODA"
84 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби его адрес змінити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

Чи то борба против папскої буллі?

(Під розвагу всім Русинам в Америці).

Дорогі братя!

Коли перелетимо гадкою нашого житя від коли ме були змушені попрощати наш нужденний, но милий край, коли пригадаемо той час, той краевий гаразд, недостаток чорного хліба і соли, податки, лихва, екзекуция, жандарм, — котрі нас тиснули і вигнали з нашої вітчини, і ми з болем серця прощали нашу вітчину, наші дорогі місця, околиці, прощали наших найдорожших серцю родичів, родину, братів, сестер, добрих приятелів, з котрими ми поділяли долю і неволю, попрощали і з заплаканими очима поїхали в далекий чужий сьвіт, за море, шукати - добувати лучшої долі для себе, в надії, що поможемо нашим братам в старім краю, полатати обдерту екзекуторами хатину і наситити ту всю голодну цісарско - крулевску драпь, котру наш бідний мужик двигае на своїх барках.

Та яка доля стрітила нас в тій богатій і свобідній країні, чейже кождому далось в тямки. Була она незавидна:

Туга за родиною, туга за краем, незнане тутешних відносин робітничих, без фаху, без ремесла, без капіталу, незнане американьского язика. Ми стріли ся еще з гіршою і страшнійшою вуждою і горем. Нас трактовано як яких індиянів, нас не припускано до роботи, нас бито на улидах камінями як собак, декотрих живцем кидано зі звязаними руками до каналів і там нераз свою смерть знайшов вільний обиватель австрийскої держави. І ми не мали справедливости нігде і не могли ей знайти, а не було опікунів, хто би за нами уняв ся. Ми попросту чулись бідними сиротами на чужині і плакали на свою судьбу.

Та в тій тузі наші переселевці відчули передовсім брак сего, чого они мали в рідним краю, се е рускої часописи, книжки, а що найбільше рускої церкви, з котрою они зжились, через котру они пізнавали урочистости і торжества кождого руского сьвята в рідним краю. Тут они відчули великий брак того всего і конечну потребу. Щоб се усунути, они взялись з таким запалом, з таким жаром і пожертвованем, що не оден віднимав собі від уст кавалок хліба, а давав решту на свою гр. кат. руску церкву.

І наш нарід в сильній вірі своею тажкою працею діпняв свого, побудував богато руских церков і се був початок нашого відродженя в Америці, бо від церкви почались братства, организації і почалось житє і гуртоване наших розпорошених на американьскій земли Русинів.

Алеж дорогі братя, пригадайте собі історию сего відродженя, сю історию наших церков. Чи се не виглядало радше на торговицю, сказавши по американьски: на бизнес -- аніж на церков? Чиж не від тогди почались межи нами вражда, ненависть і незгода? Коли наш нарід побудовав церкви, то і опікуни знайшлись; хотяй ніхто їх не просив, то они самі лізли і лізли, ласі на чуже добро. Сї непрошені опікуни, то були перші аґенти царославія. Сї вандрівні апостоли почали лізти всюда, де почули, що галицкі або угорскі Русини побудовали церков і там почали баламутити наших Русинів і перетягати до своєї кошари. Ба, та не тільки вірних потрафили збаламутити, але і сьвященників, духовних вітців, котрі для своїх особистих інтересів забули про свій нарід, стались зрадниками свого народа і своєї церкви. Днесь они суть протоереями, днесь они працюють для чужих.

А що було з другими нашими сьвященниками? Деякі сьвященники приїхали не для посьвяченя ся праці для нашого непросьвіченого робітника і не для праці для блага нашої церкви і єї будучности. Они приїхали тілько задля того блаженного долара, щоби его нахапати як найбільше до своєї пакташки і навернути у своаси та щасливо зажити між виноградом свого худого стада.

Сьвященники, правдиві душпастирі, котрим лежала доля руского робітника на серци, котрі брались до зсякої праці, одвак ся їх праця була трудна і немо жлива з тими доларохапами. Сварня, незгода межи сьвященниками здеморалізовала наших Русинів робітників до крайности, з чого повстали перші незгоди. Одні сьвященники старались підкопати довіріе парохіян до других сьвященників, щоби тим робом випхати доброго сьвященника, а собі впхатись на добрі жнива.

І з того виходило так, що часами добрі парохіяни або добрий комітет церковний терпів лихого сьвященника і трудно було его ся збути, трудно було де знайти справедливости, не було голови і посередника, котрий би вислухав покривдженних парохіян, а укоротив надужитя бутного сьвященника. Так само не оден добрий сьвященник терпів через інтриґи доларохапів, своїх комітетових, котрі его кривдили неповинно. Словом, через брак свого руского епископа не було дисципліни ані межи сьвященниками, ані межи парохіянами, бо кождий сьвященник був собі сам і сьвященник і епископ, а парохіяни або тростиси хотіли собі бути також, і через тое наші церкви пішли в процеси; межи церковними громадами сварня, незгода, розстрій до крайности запанували майже по всіх наших руских кольоніях.

Щож ми на се маемо робити? Треба нам свого руского Епископа! Се слово, се бажане повторялось по межи нашим народом, повторялось і межи нашими провідниками — і робились приготованя, скликувались конґреси, а що то вже наш п. Жаткович не наломав собі голови за тим епископом! Та вкінци „совершилося!...“

По довгих трудах Папа римский яко видима голова нашої гр. кат. церкви іменував для американьскої гр. кат. церкви в особі С. С. Ортиньского епископа. На нещасте так склалось, що се іменоване Папи не трафило ані на Мадяра, ані на Москаля, ані на Поляка, а трафило на нашого, щирого, з великим талантом Русина і мученика за свій нарід, за котрий Він терпів нераз в нашім старім краю. І сей мученик, котрий приняв так тяжкий уряд і посьвятив себе і свое житє для нашого народа, днесь уже межи нами. Но що ся робить? Содома Гомора! „Америк. Руский Вістник“, часопись і орган гр. католицкої орґанізації — і „Правда“ орґан общества руских братств, видавані за кровавий гріш руских робітників і членів тих орґанізаций,— розпинають живцем того Епископа на крест і плюють перед цілим сьвітом на его невинне лице!!!

О, Ви недолюдни, фарисеї! Ви Юди іскаріотскі, без ніякого чувства і почутя людскости! Для вас нема імени, щоб вас напятнувати, бо ви гірш тих людоїдів, що висисаете останню кров з костий невинних людий, котрі не мають оборони, котрі не мають преси, так як ви маете се за людский, кервавий гріш, яким воюете против волі того народа, котрого вібы представляете і бороните! Ви фарисеї сьмієте нарушати і відбирати найсвятійші чувства чоловіка, его ідеї і переконаня? Ви мішаете політику в релїґійні і церковні справи, щоби тим збаламутити невинний нарід і підкопати довіре до свого Владики? О, фарисеї! Тое вам не удасть ся — бо самі ваші діти плюнуть вам в очи і відплатять Вам такою міркою, якою ви тепер міряете, і таких наслідків м жете сподівати, ваної роботи.

Ви не маете поняти в ваших зацофаних лобах з якими чесними і добрими та корисними замірами для народа Руского і его церкви приїхав наш Епископ, но ви ставите Єму колоди, копаете ями, на его дорозі, не допускаете Єго до праці — но ви самі скорше попадете стрім голов до сих ям.

Віднзиваюсь до Вас дорогі брата і члени Славного Соединенія!

Чиж на тое Ви вибрали своїх урядників і представителів Вашої Славної Орґанізації Соединенія, щоби Ваші урядники робили не честь і славу Вашій Орґанізациї.

Чиж на тое Ви платите свої кервавo заробленi центи за Ваш орґан Соединения, щоби Вас кормив ложними, плюгавими клеветами против Вашого Владики, котрий хоче Вашого добра; Дивіть братя: коли Ваш редактор мае мало клевет против Вашого Владики, то він видае „Вістник“ на чотирох сторонах; колиж привбирае більше, тих пашквілів то подвоїть число сторін. А дивіть що за зух, та яким добром за Ваші гроші Вас кормить! Єсли Ви прочитали число 1-ше „Американьского Вістника“ то бачилисьте, що Ваш редактор Жаткович заповнив забабрав, пів „Вістника“ клеветами против Вашого Епископа, а підложив під се імя предсідателя Вашого славново Соединения, п. Угрина — щирого Словака, котрий одного руского слова не знае. Та він собі цікавий чоловага; він дав доказ своеї мудрости еще на обіді, котрий був в честь Преосвященого, коли Епископ тілько вступив на американьский берег, в Ню-Йорку. В своїй словацкій привитальній мові виразив ся так, що чесні, угорскі делеґати сьвіцкі і Отці духовні сичали на него і червоніли зі встиду. Він досить відважний.

Та до вас тепер кілька слів, пане Угрин. По що ви такий встид і неславу Вашій орґанізації і собі наносите перед цілим сьвітом? Чи памятаете як на духовнім мітинґу делеґати братств Вашого Соединеня випукували вас ногами і хотіли вас викинути з мітинґу? Чи ви самі не признались, що то не ваша рука писала відозву до братств, щоб церков не записувати під Епископа? Чи би хотів хто другий ро бити з себе дурня так як ви робите і жертвуете себе для тих хулиґанів, що вас намавляють а тим наносите ганьбу і неславу вашій орґанізації. Се пасуе вашому редакторови, бо він тримаесь жидівского принципу: Роби що хоч... но гроші заплати...

Пане Угрин, таж кождий знае, що се не Ваші мудроші під якими ви підкладаете ваше імя яко предсідатель. Соединеня. То все братку чуже!.. Я вам дам 200 доларів, утніть хоть третину тих мудрощів, що містать ся в числі 1-ім вашого „Вістника“ під вашим іменем. Ну, хоть чуже, але під вашим славным іменем; шкода, що ви не помістили еще вашу фотоґрафію, то вже булоб цілком урядово, і сей документ ми моглиб сховати у музей на вічну память... Та Ви пане Угрин однісенького слова руского не знаете і не хочете знати, ані научитись! І ви предсідатель рускої орґанізації? І ви написали таку довгу клевету против Епископа в рускім язиці з такою зневагою, без чувства, без почутя, не кажу христіяньского, но людского? Таж ви знаете, що честь есть найдорожшим скарбом чоловіка навіть жебрака, котрий просить милостині не вільно відбирати ему тої дорогої чести. Щож ви, пане Угрин? Чи ви докажете того злочину вашому Владиці, котрого ви напятнували в вашім Вістнику, ак би найбільшого ворога і зрадника руского народа, перед народом, котрого Ви репрезентуете? Ні!.. Не докажете!.. Ви дали тим лишень доказ вашої підлої безхарактерности і непростимого гріха! Ви не маете найменшої претенсії зватись русином бо Ви дали доказ, що ним нехочете і бридитесь ним бути!.. Ви е мадярон і Словак!

А Ви дорогі братя, члени славного Соединения, читайте і судіть, якого добра Вам ваші представителї желають і якими науками Вас кормлять за Ваші кервавi гроші. А Ви братя Галичани, дивіть якою правдою воюе часопись „Правда“, орґан гр. кат. орґаніаацнй „Общества Руских Братств“. Уже починае показуватись шило з мішка. Кумпаністи і невідповідальні редактори „Правди“ злучились з горсткою мадяронів і хотять одним замахом знищити свого Владику, они не хотять узнати над собою власти, бо знають, що їх доходи будуть скорочені, що треба буде здавати рахунок зі своїх вибриків. Длятого уже з приїздом нашого Епископа скоренько записували ваші церкви радше на латаньских епископів, як на свого руского. Они добре знали, що латиньский не буде їх так контролювати. Они знали що покривджені парохіяни не знайдуть справедливости і захисту у латиньского Епископа. На се най послужить як добрий примір Шенандорска громада. Кілько громаду коштувало, нім позбулись свого ворога!.. Они се роблять з добрим вирахованем А се роблять ті мізераки, котрі з ревної праці для блага церкви не спасали животи та набули тисячі, а наші бідні і обдерті церкви в довгах по уха і в процесах, а в громадах незгода і темнота.

Через се они днесь Вас баламутять, пятнують нашого Владику як зрадника руского народа, кажуть, що Він привів з собою папску буллю, котра не есть корисна і есть против нашого обряду. Не слухайте, тих фарисеїв, наш Епископ не винен тому, що таку булю видала Римска курия, а найлутшим доказом сего се, що сю булю наш Епископ не приняв, бо если бувби приняв, то бувби еї оголосив і поручив сьвященникам прочитати в церквах. Тогди тілько булля могла би нас обовязувати. Наш Руский нарід становить буллю і ніхто, ані Рим, ані наш Епископ, нам неголні еї накинути. Дивіть братя на наших фальшивих мадяронів: Кричали, щоб протестувати против буллї. Коли комітет против сеї буллї виготовив протест і прийшло до підпису сего протесту, то мадярони тії, котрих Ви кормите своїм хлібом, нехотять підписати протесту. Они вже хотять булю! скажіть люди добрі: чи се есть борба против булї? Ні, еще раз ні! Се борба против Вашого Епископа — длятого, що Він не поляк, ані не мадярон і не Москаль.

Дорогі братя Русини, без ріжниці Вашого переконанк і поглядів. Мірка уже перебирае верх, тай годі уже терпіти сі орґії, які виробляють сі пани і наносять тим ганьбу всьому Рускому Народови не тілько в Америці но і в старім краю. Нам уже час отрястись з того рабства і пониженя позбути ся тих трутів, котрих кормимо своїм хлібом. Керму і опіку над нашими церквами віддаймо нашому Рускому Епископови, котрому можемо більше вірити, як п. Угринови і п. Жатковичови, та православним компаністам від „Правди“! Се есть Єго діло, тих духовних отців, котрі Вас баламутять прогнати, бо они суть Вашими ворогами. Против „Вістник“ і „Правди“, против ворожих безличних і ложних клевет на нашого Владики запротестуйте, бо честь Е-

епископа есть честию Руского Народа. Братя, се есть 20-те століте, і ми повинні вгін церкви антересуватись також чимсь иньшим. Там часом у нас темнота, брак науки котрої нам нехотять дати ті, що їх кормимо. Уже час щоб ми справу покінчили з церквами. Днесь маєм голову нашої церкви, полишім Єму вільну працю. Подумаймо о нашім молоднім поколінію котре уже днесь брядить ся нима, дивлячись на таке наше житє. Наші сини відречуть ся нашого роду, нашого славного імени, і будуть встидати ся нас! Тому застановіть ся над тим, бо ся справа незвичайно важна. —

К. Кирчів
предсідатель Р. Н. Союза.

З Олифанту:

З розпорядження Іх Преосьвященьства, С. Сотера Ортиньского, приїхав до Олифанту о. Улицкий дня 18 січня, щоби обняти тутешну парохію, а о. Т. Васовчак мав перенести ся на иншу парафію призначену Епископом. Надтякнув я тих пару слів, щоби початок слідуючій історії. Читаючи часто дописи в „Свободі", писані про Іх Преос. С. С. Ортиньского, що тільно були, то люди тут похвально відносили ся до свого Епископа, як діти до свого вітця.

На конвенціях, духовній і мірскій в Ню Йорку, де делегати були задоволені з всіх пропозицій Владики; так само Владика приймав прихильно усі внески і жадання делегатів. Також нам бувший парох о. Т. Васовчак, повернувши з конвенції, виказав ся дуже похвально о. Іх Преосвященьстві. Аж нараз о чудо! Дало ся мені чути з єдних уст: Осанна, і Распни! На мітинґу парохіяльнім в Олифанті, перед публикою около 700 людий, о. Васовчак вихвалив по хуліґаньски свого Владику, що аж волосе до гори ставало, чуючи слова як: підлий, ... безхарактерний ... (:Ортиньский:), поляк, продав гр.-кат. віру, „вун" знав о буллі папскій, но не хотів сказати ані сьвященникам, ані народови. „Вун" незапротестував, а мав запротестувати остро, щоби аж усьой Рим перестрашити. Такої і тій подібної бесіди, виляв в цілій докторскій премудрости о. Васовчак цілу „Пачку", бо бесіда тревала з годину. А всьо без найменшого сенсу, без характеру, навіть простого чоловіка, не то сьвященника з докторатом. Люди і присутний о. Улицкий слухаючи такої критики, аж горіли на своїх місцях, однак шануючи порядок зборів, не перешкаджали і ждали, аж до кінця. Шануючи розпорядженє Епископа, щоби не клеветати по ґаветах, не беру за перо, щоби когось чорнити, але тому, що не можу знести такої гирані і такої деморалізації людий, яку перший раз в житю дало ся мені чути, від сьвященника на свою власть духовну.

А всьо за всемогучі долярн, бо парафія призначена для о. Васовчака, правдоподібно о якийсь процент менша від тутешної. (Хотяй для о. Вас. ліпше лицює тота парафія, бо там самі угорскі русини.) Для нас Ви отче цілком не надались, понеже тут Галичан більше як угорщан, а і діти наші чогось позабували катехізації. Чиж то не грубе деморалізоване людий, говорити і викрикувати з піною на устах такі кафарскі слова на свого Владику? Тим самим і собі честь підкопуєте, бо если Епископа не слухаєте і не повинуєте ся єго розказови, то тим самим і Раму не слухаєте, а если ні, то самі здорові знаєте, що Вам ся за то належить. Закидуєте що Ґалицкі сьвященники а з ними і Епископ кепскі патріоти. Та чому? Певно за тоє, що по мадярски не розмовляють? Гей, гей, якто можна ради пару таларів на всьо пустити ся. (Бо як кажу певно о. Васовчак нечують на будучий парохії тілько доходів, що в нас.) Отже треба було вилляти усю їдь і людям представити несотворені річи: що віби Епископ страшно перестрашив Вас, не бійте ся, слухайте мене, а не загинете.

Епископ хоче з Вас поляків поробити, але Ви не дайте ся я Вам до помочи. Але як кажу, ціла куча була такого гуторення не до річи. Думалисьте отче що тим підібєте собі прихильність парохіян, що люди як то почують то не то що лишуть Вас в спокою на парафії, але може і біскупом зроблять. Но перечислилисьте ся, пане, на село людий дурити. Ми не касуєм свого, як раз парохія приняла Іх Преос. С. С. Орт. за голову церкви і за старшого тростіса, то і так держати ся буде. А що Ви кажете, що Епископ не має найменшої власти ані сили, то також проминулисьте ся з правдою, бо прецінь більшість сьвященників признає і уважає его за свого правого настоятеля і голову. Лиш Вас кількох знайшло ся, що хочете своєю киринею позбавити чести Епископа. Одже вернім до мітинґу: По бесіді о. Васовчака на жадане парохіян, о. Улицкий коротко, але ядерно відповів, стоячи в обороні свого Владики, і пояснив цілу справу людям, як ся річ властиво має.

На внесене п. Хиляка, чи маєм повиновати ся розказови Епископа і приняти о. Улицкого всі парафіяни одноголосно пристали, щоби повиновати ся і новоприбувшого сьвященника приняти. Вправді кількох людий з угорскої сторони розбивали ся за о. Васовчаком, однак они не розуміли справи а задоволені були з него хиба задля того самого, що о. Васовчак з Угорщини походить.

Але і Ви Братя угорщани будьте певні і переконаєте ся, що если будемо разом тримати ся і під одного пастиря належати, то дуже добре на тім вийдете. Я ніколи не вірив, що угорскі сьвященники такі ролї потрафлять грати. Однак прийде час, що весьой Руский нарід прозрить і бодай тут, на вільній земли Вашінґтона не схоче держати ренеґатів між собою і буде терпіти лиш здоровомислячих людий на поли религійнім.

Демко Хомин.

Сьвято в Джерзи Ситі, Н. Дж.

День 5. Януара сего місяця, буде глубоко записаний в серцях Джерзисітскої громади, позаяк в сім дни обходила Джерзисітска громада велике торжество, которого очікувала майже 16 літ, то є витала у себе свого правдивого заступника народа і покровителя церкви, свого епископа. На сім дни відвідали Іх Преосьвященьство, С. С. Ортиньский нашу Руску, гр. кат. Церков ім. Св. Петра і Павла, котра може і не одно горе перенесла за той час, через котрий мусїла на всї сторони бороти ся з ворогами, щоби утримати свій нарід при своїм обряді, та народности.

В тім дни, вечером відбув ся заходом шкільної молодіжи „Концерт" в честь Владики.

Не буду я широко тут розписувати ся про церковні Торжества і Архиерейску Службу-Божу, бо такі Торжества відбувають ся по більшій части по всїх місцевостях, где гостив наш Владика. Напишу лиш где що з дебільшого. Отже як где інде так і в Джерзи Сіт були маси народа з близьких і подальших місцевостий, було много чужих і своїх брацтв бандами і хоругвами, в повній параді.

Рано, о год. 9. вирушили Братства як свої так і чужі разом з бандою до Пенсильванїйского діпа на зустріч свого Владики; відтак всї брацтва в повній параді разом з Преосьвященим прибули до нашої церкви, где рівнож очікувало доокола множество народа, котрий з нетерпеливостию дожидав тої хвилї, коли може побачити свого Владику.

При вступі до церкви привитав свого Владику Джерзисітский хор під управою п. Алексея Николина, котрий вивязав ся зі своєї задачі досить добре. Не менче треба тут піднести не малі заслуги бувшого Джерзисітского пароха, О. А. Гумецкого, котрий старав ся, щоби можна як найдостойнїйше привитати свого Владику, на якого Джерзисітска громада довший час ожидала. О. Гумецкий на доказ вірности, в імени цілої громади вручив Преосьв. ключі від церкви. Одже як где інде, так і в Джерзи Сіти наш руский обряд, незвичайно симпатична поява Єго Преосьвященьства, коли зачав говорити проповідь та благословити своїх вірників з підвисшеного місця, зробили величезне вражіне та можна було читати з кождих очий вираз любови і преданности для свого Владики. Кождий з напруженем слухав слова Божого, котре випливало з уст Владики, та ємить, підбивало серця не тільно своїх вірників, але і не одного зацофанця. По проповіди прикликав Владика церковний новий уряд, як троегисів, так і комітетових до присяги, щоби заприсягли на вірність церкві і при тій нагоді виголосив гарну проповідь поясняючи ціль церков, комітетових і тростісів. Належало б тут еще замаркувати та спімнути, про „концерт" який відбув ся заходом шкільної молодіжи в честь Владики, під управою п. А. Николина. Сей концерт майже кождого задоволив, і самому Владиці дуже подобав ся. Найбільше вражіне зробили декламації шкільних дітий, котрі вивязали ся зі своєї задачі знаменито. По скінченім концерті Владика заохотив дітий до дальшої праці і візвав усїх приеутних до любови і праці для добра свого народу і вітчини.

Так скінчив ся найгарнїйший день Джерзисітских заточенців. —

М.

Заява церковного комітету церкви сьв. Ап. Петра і Павла в Jersey City, N. J.

Позаяк дійшло до нашої відомости, що славний зі свого фаху як цареславний прихвостень, ґаспадін Гладик в своїм „Поступі" число 1 з дня 9 януара 1908 р. виляв всї свої зацофано-хрунївскі мудрощі, полягаючі на клеветах і шкальованю нашого гр. катол. епископа, та оперті на цілковитій брехні і злобі, де поміж иньшим також говорить ся, що будьтоби наш епископ виповів місце сьвященникови о. А. Гумецкому, дотеперішному пароховн при церкві сьв. Ап. Петра і Павла в Jersey City, N. J., ми, комітет гр. кат. церкви сьв. Ап. П. і П. почуваємо себе до обовязку заявити згідно з правдою, що ся Гладиківска бабранина є безпідставною видумкою, безличною ложею і брехнею, обчисленою на туманенє несьвідомих річи людий.

Щоб загал Русинів тим лутше порозумів цілу справу, то треба виясинти, що сей Гладик, який послугує ся такими ложними клеветами, послідними часами уживав найпідлійших способів, щоб лиш видерти сю церков нашому народови і продати єю за юдиний гріш Москалям. Се той Гладик, що сітию злоби, підступу і діявольских підшептів обмотав деяких людий зі старого церковного комітету, щоби сї згодили ся на віддане церкви цареславам, а тим способом приспорили пару охлапів з цареславної місії для єго кишені. І лишень енерґічній і повній самовідречення ся і посьвяти боротьбі о. А. Гумецкого з лутшою частиною парохіян треба завдячити, що замах хрунів не повів ся і справу на корті покінчено в корисць гр. кат. громади.

І се поступованє о. А. Гумецкого стало солею в оці Гладикови і єго прихвостням. Усї чесні люди стали єго найзавзятїйшими ворогами, чого дальшим дзвеном являють ся підлі напасти в „Поступі". Видячи се, і длятого дільки о. А. Гумецкий на мітинґу комітету парохіяльного дня 14-ого януара с. р. заявив, що в виду того, що дістає богато безіменних листів з погрозами від своїх ворогів, уважає для добра і так знищеної церкви за найлутше, коли єго місце займе який иньший сьвященник. По довгій дебаті наконець комітет згодив ся і пристав на сю пропозицію о. Гумецкого.

З жалим і болем серця ми, тростіси і комітетові церкви сьв. Ап. П. і П. в Jersey City, N. J. пращаємо о. А. Гумецкого і заявляємо свою щиру вдячність свому найлутшому душпастирови за Єго невсипущі труди і працю для добра нашої гр. кат. церкви, за для чого прийшло ся Вам витерпіти стільки горя від наших ворогів. Пращаємо желаючи, щоб на новій парохії Всевишний рівнож благословив Ваші труди для добра нашого народу і церкви.

Т. Лабовский пр. парохії
К. Кирчів з. пр.
С. Ядловский кас.
С. Мілянович секр.
Гер. Рибеньский комітетов.
Анд. Сандович "
Ів. Падла "
Т. Хвалик "
Л. Павелчак "

Надіслане

Открытое слово до Всеч. О. Н. Стефановича.

Всечестнѣйшый Отче!

Въ „Свободѣ" Вы вызвали и мене дабимъ доказевъ, же Преосв. Епископъ до 29 го Декабра въ справѣ буллы не запротестовавъ.

Подаю Вамъ отвѣтъ.

19 го Декабра, коли подписавъ емъ заявленіе, не моглъ я знати же Преосв. Епископъ до 29 го Декабра зопротестувавъ, понеже въ етихъ порахъ чувалисьме такыя вѣсти, же Преосв. Епископъ не може протестовати, но протестовати выключительно повинность Всеч. Духовенства.

Тоту доктрину твердивъ и. О. Ганулн.

Въ моей подписѣ не хотѣв я выставити Пр. Епископа на подозрѣваніе людское, но подписавъ емъ ето заявленіе изъ того твердого и не ошибочного переконанія, же протестованіе только изъ стороны Духовенства безъ Епископа безуспѣшное буде й на компетентныхъ мѣстахъ не буде принято въ уважаніе.

Що Преосв. Епископъ певно запротестовавъ, то первый разъ отъ Васъ чувамъ. —

На ваши слова, которыми Вы своихъ братовъ олтарныхъ поровнаете або нивше цѣните нежели мордеровъ й называете гидрами, только рефлектую: Le styl c'est l'homme.

О. Гавріилъ Г. Чопей
Священник.

H 19

Scranton, Pa.

„Crazy poeple" ото слова, які зачув я від кількох побіч мене сидячих поважних Американців, підчас 1-го акту „Верховинців" даного на дохід церкви в Scranton, Pa. на дни 20 Січня 1908.

Сказали — відрекли ся заплаченово вступу і вийшли з галї.

Коротенькі тії два слова адресовані були безперечно до тутейшої „Публики", котра вправді виповнила галю по береги... але хиба тілько по тоє, щоб неприличним захованем ся, та ординарними кринами і свистом приглушати Аматорів і щоб не дозволити докінчити так гарної штуки. —

Були і такії, котрих „американьскі поліцмани" з галї за ковнїр випросили, але на своїм таки „Публика" поставила!!... і представленє не докінчило ся!!

„Славно Тобі Публико"! робім так дальше а певно чужі народи шапки перед нами поздіймають!!!"

Що до гри самої, то ролї мужескі побсаджувані були добре а колиб не пересадне підскаковане і шкробане ся „Гершка" і більше певности себе у „Стрільця" і кількох „Опришків" то жадних майже закидів не найшлоби ся.

„Антось" грав зі серцем а „Мандатарюш" „albowiem" знаменито. —

Ролї женьскі випали не найлїпше — говорили дуже тихенько, рухи „Парані" не певні а у „Марти" за мало матірного серця і любови для сина „Антося".

Режисерия випала бездоганно. —

Строї були гарні, яким однак не пошкодилаб троха старанніейша „Характеристика".

Один з гостий.

ДЕ Є

Василь Буґель, якого фотографію подаю повисше. Він є родом з села Полян, повіт Коросно, Галичина, де полишив свою власну жінку, а забрав мою, яка зіставила в краю 3-літну дитину втік з нею до Америки. Хто-б знав, де він тепер пробуває, нехай повідомить о тім:
John Majba
70 Passaic Ave
Bloomfield, N. J.

СПРАВИ „СОЮЗА".

Отець духовний „Союза":
о. Стефан Макар, Phone 46—12
11 May St., Ansonia, Conn.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1906—1908.

Предсідатель:
Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, NJ.

Місто-предсідатель:
Іван Парпляк, Terryville, Conn.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніть, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Полінка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія.
Л. Левицкий, Shenandoah, Pa.
Осип Стеткевич, Shamokin, Pa.
О. Калакука, Jessup, Pa.

Головний організатор:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз" — одинока руско народна організація в Америці.

Приниимає членів від 1 року до 40 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерти члена кляси „А" (після посмертне) $1000.00.
В разі смерти члена кляси „Б" половину посмертного $500.00.
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А" 400.00 дол.
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б" 200.00 дол.
Посмертне за діти від 15.00 до $300.00.
В разі утрати: а) обох очий ніг або рук $1000.00,
б) одної руки, ноги або ока $500.00.
Для отець родини в шпиталі божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

Важне

для Н. Н. Секретарів Р. Н. Союза

Повідомляю раз на все, що всі гроші належачі до каси Р. Н. Союза, посилає ся так: на money order аж або чеках вписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так записаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з вказами до Голов. Секретаря. Головний секретар опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловский, Голов. Секретар.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза", кожде братство принележне до „Союза", повинно мати отсі книжки:
1) Книжку членів (іменова).
2) Книжку місячних складок.
3) Книжку касову і протоколову.

На сі книжки повинно кожде братство заслати 5 долярів до каси „Союза".

Посмертні вісти.

Петро Гуреш, член Р. Н. Союза від. 7 Mc Adoo, Pa. помер 19 децембра 1907 р. Небіщик походив з Галичини, села Воловець, п. Горлиці.

Петро Нога, член Р. Н. Союза від. 7 Mc Adoo, Pa. помер 8 децембра 1907 р. Небіщик походив з Угорщини, села Свиняик, стол. Шарош.

Турковский Михайло, член Р. Н. Союза від. 146 Mc Kees Rocks, Pa. помер 24 децембра 1907 р. Небіщик походив з Галичини, села Вороблик королевский, пов. Коросно.

Вічная память!

Ч. 406 КВІТ 15.00
на пятнайцять долярів, котрі п. Михаїл Дзьобко отримав яко посмертну запомогу по сині Андрею (дитина) з Головної Каси Р. Н. Союза в Америці.
Trenton, N. J. 20 Януара 1908.
Михайло Дзьобко.
Свідки:
Іван Гудак.
Іван Матіо.
Від місцев. уряду Р. Н. С. в Америці, від. 121.
Стефан Врабель прд.
Іван Паславский скр.

Ч. 419 КВІТ 1000.00
на тисяч дол., котрі п. Ефроска Гижа отримала яко посмертну запомогу по мужу Димитрі з Головної Каси Р. Н. Союза в Америці.
Monessen, Pa. 11 Януара 1908.
Ефроска Гижа.
Свідки:
Димитрий Цуприк.
Данило Федорчак.
Від місцев. уряду Р. Н. С. в Америці, від. 52.
Николай Сивик прд.
Данило Федорчак скр.

Ч. 423 КВІТ 400.00
на чотириста дол., котрі п. Димитро Кавулич отримав яко посмертну запомогу по жені Парасці з Головної Каси Р. Н. Союза в Америці.
Elmira, N. Y. 13 Януара 1908.
Дмитро Кавулич
Свідки:
Василь Федчак.
Василь Цап.
Від місцев. уряду Р. Н. С. в Америці, від. 8.
Кость Товхая прд.
Іван Тарбай скр.

Ч. 425 КВІТ 400.00
на чотириста дол., котрі п. Якім Корнат отримав яко посмертну запомогу по жені Катерині з Головної Каси Р. Н. Союза в Америці.
New York, N. Y. 11 Ян. 1908.
Я. Корнат.
Свідки:
А. Шеремета.
Я. Лошків.
Від місцевого уряду Р. Н. С. в Америці.
Я. Корнат прд.
К. Наконечний скр.

Ч. 432 КВІТ 170.00
на стосімдесять дол., котрі п. І. Кріпфалуші отримав яко похоронні кошта по Івані Кріпфалуші з Головної Каси Р. Н. Союза в Америці.
West Brownsville, Pa. 22 Ян. 1908.
І. Кріпфалуші.
Свідки:
Іван Кріпфалуші.
Даноша Юна.
Від місцевого Уряду Р. Н. С. в Америці від. 6.
М. Бенега прд.
Іван Петрісько скр.

Рух
в відділах Р. Н. Союза.

NEW YORK N. Y., тов. „Запор. Січ", від. 117. подає до прилюдної відомости, що в місяцю січнию і лютім буде приймати нових членів без вступного. Мітинґи тов. відбувають ся кождої другої суботи по першім під ч. 46 Ave. A., New York, N. Y.
А. Цурковский секр.

Перт Амбой, Н. Дж. Тов. „Запорожска Січ" відділ 155 повідомляе всіх своїх членів, що річний мітинґ відбуде ся дня 15 февр. в р. о год. 7 ій вечером в рускій гали, 112 Charley Str. Perth Amboy, N. J. Буде вибирати ся новий урядників і хто не заплатить всіх своїх залеглостий, буде виключений з Тов. і Р. Н. С. Кождий член не явить ся на мітинґ, заплатить 50 цнт. кари а урядник 1.00 дол.
За уряд:
С. Вархол прдс.
К. Пелешак скр.
П. Кріль кас.

Пітсбурґ, Па. бр. св. О. Николая, від. 53
повідомляе членів, що на 9-го февруара мають ся явити без условно всі на мітинґу. Будеть ся залагоджувати важні справи. Хто не явить ся, буде караний 50 цнт. а в уряду 1.00 дол.
Н. Войтович пр.
П. Пашуляк скр.
М. Дмитров кас.

BEAVERDALE, PA. бр. св. Мих. від. 126 повідомляе, що на річнім мітинґу вибрано слідуючий уряд: М. Сентелік прдс. М. Сливка скр., Г. Буковинський кас, В. Буша запис., Б. Кучала з. пр., Дух Ст. дверник, А. Бірош застеп, Ів. Гавгаш піся., М. Гейба доз. хор. Мітинґ кожду трету неділю місяця. Адр.: Mike Slifka, Box 1091, Beaverdale, Pa.
М. Сливка скр.

SCRANTON, PA. бр. Псв. Діви Марії від. 123 повідомляе, що до уряду братства вибрано: П. Кірейкю пр., Гр. Мрикало кас., Й. Запоточний скр. Мітинґи в кожду другу неділю по першім в Lukan гали на Pine Brook. Адр.: J Zapotoczny, 624 Philo Str., Scranton, Pa.
Й. Запоточний.

HERKIMER, N. Y. бр. св. П. і П. від. 159 подає до відомости, що на річнім мітинґу вибрано слідуючий уряд: М. Бурчинкий пр., В. Турчак кас., В. Загребельний скр. Мітинґи другої неділі по першім в гали Петра Радзевского ч. 459, cor. King Str. Адр.: W. Zahrebelny 226 Stimson Str. Herkimer, N.Y.
В. Загребельний.

CLEVELAND, O. бр. св. П. і П. від 102 подає до відомости, що на річнім мітинґу вибрано новий уряд: О. С. Брунарский пр., М. Чегін кас., А. Качала скр. Адр. A. Kaczala 2213 W. 5th N. W. Cleveland, O.
А. Качала.

POWHATAN, W. Va. бр. Рожд. Пр. Бог. від. 49 подає до відомости. що на річнім мітинґу вибрано слідуючий уряд: І. Гудак пр., П. Сокерак кас., Й. Дедецкий скр. Мітинґи кожди 2-ої неділі під айришским костелом Адр. братства: Joseph Dedecki Box 3, Algams, W. Va.
Й. Дедецкий.

MIKISPORT, PA. тов. Січ від 132 подає до відомости, що на річнім мітинґу вибрано слідуючий уряд: Т. Касків пр., Д. Хоцінський кас., А. Пастернак скр. Міт. в другу неділю по 15-ім.
А. Пастернак скр.

McKEESPORT, PA. бр. св. Ів. Хрест. від. 48 подає до відомости, що на річнім мітинґу вибрано слідуючий уряд: Н. Дзяма пр., Гн. Гнїздар кас., А. Галасінський скр. Мітинґи в трету неділю по 15 ім. Адр. Adam Halasinsky 1013 Solbert str. McKeesport Pa.
А. Галасінський.

SAYRE, PA. бр. Благовіщеня Пр. Богородиці від. 107 подає до відомости всім членам, що річний мітинґ відбуде ся 16 лютого с. р. в 2-ій самій гали. ще все, на котрім то мітинґ має кождий член прийти і свої довги що до братства вирівнати; також буде ся вибирати новий уряд. Нелвиший ся член платить 1.00 дол. кари.
M. Semeniuk
Box 282
Sayre, Pa.

НЮ КЕНСИНҐТОН, ПА. Бр. св. Володимира від. 158 подає до відомости, що на річнім мітинґу вибрано слідуючий уряд на 1908 рік: Василь Січ прд., Василь Кузьмиха касієр, Петро Кузьмиха секр., Ф. Жалінський заст. пр., Андрей Фісь заст. кас., Станислав Чимерда заст. секр. Опікуни хорих: М. Пшиник, В. Калиновский. Контрольна комісия: Антін Филипчак і П. Хруник. Дверник: В. Кузьмеза Н., С. Наврецкий, Хоружний Юрко Мштаіль. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім кождого місяця. Адр. Peter Kusmicha 1252 — 4th Ave New Kensington, Pa.
Петро Кузьмиха секр.

LORAIN, O. бр. св. Андрея від 128 повідомляе, що на річнім мітинґу вибрано слідуючий уряд: А. Русенко пр., А Унисько з. пр., М. Галянка скр., Т. Тузінський записник, І. Шурґот кас., І. Возняк і Б. Фурдин монтрольори, В. Куця і В. Возняк дозорці хорих, Й. Сапурак дверник. Мітинґи в 1-шу неділю по 15-ім в гали на Савт Бродвей. Адр. M. Galanka, Box 125, Lorain, O.
М. Галянка.

З КЕНОНСБУРҐ, ПА.

Парохія св. Арх. Михаїла устроює великий мітинґ 7 февр. в пятницю. Початок о год. 7-ій вечер, в домі Михаїла Віняр в справі будови церкви. На той мітинґ запрошено Впр. о. Кульчицкого з Керніґі, Па. так само запрошуєсь всіх Русинів з Кеноносбурґ так і з околиці.
Мих. Малиняк, прд.
4-6 Мих. Берда, касир.

ДЕ Є

Григорий Худиниця, 17. літ, який дня 15-ого септ. 1907 полишив родичів. Хтоб о нім знав або він сам, нехай даємо знати о тім на адресу:
Yustina Chudinycia 4—5
St. Clair, Pa. Schuylkill Co.

ДЕ Є

Мария Фесьо, 16-літна дівчина з Райского, повіт Ліско. Прибула 18 марта 1907 до Каселяґарди враз з Касвкою Симотовою з того самого села і ніхто не знає де ся поділа. Шукає за нею її отець зі старого краю. Хтоб о вій знав нехай пише на подану низше адресу а дістане добру надгороду:
Ruska Knyharnia
Box 128, Scranton, Pa.

...— Моїм товаришам і знакомим подаю до відома, що моя теперішна адреса звучить:
G. Pidsadoczny,
3-5 Box 424, Ansonia, Conn.

ІСТОРИЯ НАШИЙНИКА

Як доносять з Черновець удало ся таможній поліції арештувати злодіїв, дуже елеґантного пана і паню, котрі дня 17 с. м. украли в Берліні в дуже хитрий спосіб дорогоцінну перлову колью вартости 25.000 марок. До склепу ювілера Людв. Вернера при ул. Фридриха прийшла якась елеґантно убрана і дуже напарфумована дама і зажадала, щоби їй показали колью, яка знаходить ся у вікні на вистаї. Колья була вроблена з 61 перел. що важать 80 24 каратів, а замочок колії був висаджений одним більшим 42 каратовим і двома меншими 8 каратовими. Дама говорила лиш слабо по німецьки, оглянула подану їй колью, веліла показати собі иншу, оглянула і тоту і остаточно вийшла зі склепу, не купивши нічого. Небавком за тою дамою вийшов зі склепу якийсь елеґантно убраний молодий мужчина, не купивши також нічого. Склепоник служебі впало тепер в очи що одна із колій пахла дуже сильно такою перфумою, якою напарфумована була вгадана дама. Купець правдиве ся тоді близше перлам і пізнав, що то перли штучні, майже без вартости і ніз очевидно злодійка підміняла за правдиві, та зараз давнати на поліцію. Тимчасом за злодіями й слід пропав. Доходженя берлинської поліції показали, що елеґантна пара ділала очевидно спільно і старала ся того самого дня, але надармо, вкрасти деякі дорогоцінности. Явили ся були в елеґантних ювілерів Годета і Раймана але що їм там давили ся добре на пальці, то вони вийшли остаточно. сказавши, що кольї, які оглядали, за дешеві для них, вони хотять дорожших. Дальше сконстатовано, що злодійска пара купила у ювілера Конде подібнісеньку колью, але з фальшивих перел за 24 мар. і підміняла її у ювілера Вернера за правдиву. Коли елеґантний пан оглядав золотий годинник, пані сиділа на кріслі і мабуть тоді підміняла колью. Дальше сконстатовано, що злодійска пара мешкала під іменем Люпаско ... 13 до 15 с. м. в готелі „Берлін" яко чоловік і жінка а що не уміли по ... ... вони взяли собі ... котрий водив ... а котрого в де... відправили. З тої ... дальший слід по них ... загинув, аж по тижневи виринув в Червівцях. В неділю, дня 22 с. м. заїхала до тамошного „Централного" готелю молода пара, а в понеділок обійшла всі богатші ювілерські склепи, хотячи продати дорогий нашийник з перел. Поведене чужинців, що говорили лиш слабо по німецьки, викликало підозріне і один з ювілерів повідомив про них поліцію. На поліції очевидно знали про крадіж нашийника в Берліні, тому підозріну пару зараз арештовано, а рівночасно віднесли ся телеґрафічно до берлінскої поліції, домагаючись опису виновників крадежі. Відповідь оправдала підозріне цілковито. Арештована женщина, в котрій пізнали шансонетку Аннету Міґалеску, заперечила з обуренем закидувану їй крадіж, мовлячи, що кілька перел, які хотїла продати, одержала в дарунку. І справді ревізия, особиста і домова, не викрила нічого. Заходило підозріне, що злодійка мусіла перли проковнути і справді, коли завдано ліковано їй відповідне средство, видала зі себе 58 перел, валомлених очевидно в украденого нашийника. Арештований приятель злодійки, вовесь Александр Люпеску. Обоє говорять по румунськи та французьки і вибирали ся до Румунії.

Адресар Братств Р. Н. Союза.

Єсли хто найде похибку в адресарі свого братства, нехай сейчас повідомить про се редакцію.

Від. 1. Братство сьв. Андрея в Шамокін, Па. Семан Хорощак секретар, 605 N. Shamokin St., Shamokin, Pa.

Від. 2. Бр. сьв. Димитрія в Мт. Кармель, Па. Д. Корончак, пред., В. Карляк, кас., І. Воргач, секр. Мітинґи по 15-тім Адр. I. Worhacz, 422 N. Maple Str. Mt. Carmel, Pa.

Від. 3. Бр. сьв. І. Хр. в Олифант, Па. Ю. Хиляк, предс., Т. Хома, кас., О. Ковтко, секр. Адр. O. Kowtko, Olyphant, Pa.

Від. 4. Р. Н. С. в Джерзи Сити, Н. Дж. М. Пупчик, пред., Ів. Костик, кас., Г. Підлипчак, секр. Мітинґи по 10-ім в неділю в гали Голода, 38 Greene Str. Адр. H. Pidlypczak, 134 Morris Str.

Від. 5. Братство сьв. Петра і Павла в Мт. Кармель, Па. А. Гараґан прд., І Жатко скр., П. Вальчко кас. Мітинґи відбувають ся в кожду неділю по 15-ім. Адреса братства: John Jatko, 123 Walnut St., Mount Carmel, Pa.

Від. 6. Бр. Ап. П. і П. в Бравнсвіл, Па. М. Бенча, предс., Ф. Схойра, кас., І. Петришко, секр. Мітинґи в четверту неділю місяця. Адр: J. Petryszko, Box 118, West Brownsville, Pa.

Від. 7. Пок. Пресв. Богор. в Мекаду, Па. А. Капітула, предс., А. Янкевич, кас., Ст. Постунак, секр. Міт. в 2-гу неділю по 1-шім. Адр: Stephen Postupak, Box 68, McAdoo, Pa.

Від. 8. Братство сьв. Арх. Михаїла в Елмайра Гайтс, Н. Й. Мовчан Кузма, предсідатель, Вас. Федьчик, кас., Ів. Тарбай, секр. Мітинґи відбувають ся що місяця все першої неділі по 20-ім о 1-ій годині по полудни в-гали під церквою. Адреса: John Tarbay, Box 75, Elmira Heights, N. Y.

Від. 9 Бр. Пр. Богор. в Ст. Клейр Па. Гіл. Телеп прдс., Ст. Попович кас., К. Феценко секр. Адр.: K. Fecenko, Box 290, St. Clair, Pa.

Відд. 10. Бр. сьв. Ап. Петра і Павла в Ансонії, Конн. К. Горбаль предс., Я. Поливка секр. [illegible] відбувають ся в послідну неділю в місяци. Адр.: Jacob Polywka, 7 Meadow Str., Ansonia, Conn.

Від. 11. Бр. сьв. Ів. Хр. в Ватербері, Конн. І. Констанкевич, предс., М. Дутканич кас., М. Стасв скр. Міт в 2-гу неділю по 1-ім. Адр.: M. Stas, 63 Bishop Str. Waterbury, Conn.

Від. 12. Бр. сьв. Андрея в Йонкерс, Н. Й. Н. Дурняк, предс., С. Радко, кас., о. Д. Добротвор, секр. Мітинґи що 3-тої неділї. Адр.: Rev. D. Dobrotwor, 25 Chestnut St., Yonkers, N. Y.

Від. 13. Бр. О. Николая в Трой, Н. Й. П. Рончковский предсідатель, П. Павликовский касієр, Ф. Телеп, секретар. Адр: Filip Telep 2429 3-rd Ave. Watervliet, N. Y. Міт. в 3 неділю місяця.

Від. 14. Бр. сьв. Арх. Михаїла в Ст. Луіс, Мо. Ст. Шубак предс., Олександер Валєвский кас., Гриць Копча, секр. Адреса: Gregory Kopcha, 173 St. George St., St. Louis, Mo.

Від. 15. Бр. сьв. І. хр. в Бофало, Н. Й. І. Лещишин предс., М. Федак кас., Ст. Воробель секр. Міт. по 9-тім в неділю. Адр.: St. Worobel, 22 Churchill Str., N. Y.

Від. 16. Бр. Пр. Бог. в Ленсфорд, Па. І. Поляньский, предс., С. Скарлош, кас., Л. Моніта, секр. Адр.: Leo Monita, Box 65 Coal Dale, Pa.

Від. 17. Бр. Пр. Бог. в Вест Павлет, Вт. В. Плішка, предс., Г. Смерідко, кас., М. Куленич, секр. Мітинґи що третої неділї. Адр.: M. Kylenycz, Box 87, West Pawlet, Vt.

Від. 18. Братство сьв. Івана Хрестителя в Сімор, Конн. Семан Вислоцкий, предс., Ал. Сміт, кас, С. Вислоцкий скр. Мітинґи відбувають ся в послідну суботу кождого місяця о 7½ год. вечером. Адрес: St. Wyslockyj, Box 417, Seymour, Conn.

Від. 19. Бр. сьв. Вас. Вел. в Прайсбурґ, Па. Ю. Фалат, предс., С. Турок, кас., С. Сисак, секр. Мітинґи першої неділі по 15-тім в рускій школі. Адр.: S. Sysak, Box 1356 Olyphant, Pa.

Від. 20. Бр. Петра і Павла в Джесеп, Па. І. Сенко, секр., Адр.: I. Senko, Jessup, Pa.

Від. 21. Бр. сьв. Метд. в Мейфілд, Па. Петро Сабат, предс., Адр.: P. Sabat, Box 65. Мітинґи кождої 3-тої неділї по 1-шім в парафіяльній гали.

Від. 22. Бр. сьв. Николая в Менавн, Па. М. Турко предс., І. Іванчін секр., Ілько Ракс кас. Міт. 3-тої неділї в місяцю. Ад.: L. Iwanchin, Box 2, Sunny Side Pa.

Від. 23. Бр. Арх. Мих. в Гомстед. Па. П. Феш, предс., М. Козак кас., І. Іван секр. Адр.: J. Iwan, 534 4rd Ave., Homestead, Pa. Міт. в послідну неділю місяця.

Від. 24. Бр. сьв. Йосифа, в Шамокін, Па. С. Краніцак, предс., П. Беднарчик, кас., К. Заяць секр. 308 Coal St., Shamokn, Pa. Міт. в словеньскій гали.

Від. 25. Братство сьв. Івана Хрестителя в Травґер, Па. А. Семаницкий, предс., Я. Ющак, касієр, М. Ющак, секр., Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім. Адреса братства: M. Juszczak, Box 251, Southwest, Pa. Westmoreland Co.

Від. 26. Бр. сьв. Благо. Пр. Бог. в Бел Вернон, Па. Г. Фрицкий предс., М. Ядловский кас., Т. Фрицкий секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адр.: T. Frycki, Box 216, Pricedale, Pa.

Від. 27. Братство сьв. Петра і Павла в Ґлен Лайн, Па. Мих. Фуджак, предс., М. Москва, касієр, Алекс. Фринцко, секретар. Мітинґи відбувають ся кождого місяця 16-го о год. 7-ій вечером в школї під церквою. Адрес: A. Fryncko, Box 141, Glen Lyon, Pa.

Від. 28. Бр. сьв. Ілії Пр. Я. Яцила, предс., І. Стець, кас., І. Пустельник, секр. Міт. 2-гої неділї по 1-шім. Адр.: John Pustelnik, Box 4, Mahanoy Plane, Pa.

Від. 29. Цр. сьв. Спаса в Рон, Па Т. Галик прдс., В. Блишак кас., Гр. Озоґа скр. Мітинґи в кожду четверту неділю в місяци в Волковій Гали. Апр.: Andro Grodzio, Rhone, Pa.

Від. 30. Бр. сьв. Ап. Андрея в Бреслав, Па. І. Гмитрик, пред., А. Скробала, кас., П. Леньо, секр. Міт. кождої 2-гої неділї по 1-шім. Адр.: Panko Lenio, 481 Plymouth Str., Breslau, Pa.

Від. 31. Бр. сьв. Мих. в Еліанор, Па. М. Такач прдс., І. Попівчак, кас., О. Бобалик, секр., Міт. кождої 2-гої неділї по 1-шім. Адр.: I. Bobalyk, Box 167, Eleanor, Pa.

Від. 32. Бр. сьв. П. і П. в Травґер, Па. Ф. Маернік прдс. П. Еленарский кас., М. Молєсан скр. Міт кождої послїдної неділї в місяцю. Адр.: M. Molesan, Box 135 Trauger, Pa.

Від. 33. Братство Успенія Пр. Богородиці в Нортгемптон, Па. Гаврило Онущак, предс., Мих. Чепеляк, кас., Тарас Кокоцкий, секр. Мітинґи кожду четверту неділю місяця. Адр.: T. Kokockyj, Box 97, Northampton, Pa.

Від. 34. М. Р. Н. С. Ст. Ставіскі, секр. Адр.: St. Stawisky, Box 156, Rendham, Pa.

Від. 35. Братство трьох Сьвятителів в Витні, Па. Іван Сопчишак, предс., Спирідон Горощак, кас., Петро Квочка, секр. Мітинґи відбувають ся кождого місяця все в неділю по 13-ім. Адрес: Peter Kwoczka, Box 84, Whitney, Pa.

Від. 36. Бр. сьв. Ів. Хр. в Скатдейл, Па. Н. Гула, предс., Н. Зарило кас., Ст. Коваль секр. Міт. кождої неділї по 15-тім в гали П. Куленича, Адр.: St. Kowal, Scottdale, Pa.

Від. 37. Бр. сьв. О. Ник. в Чішголм, Мінн. П. Курочка, пред., О. Кур, кас., І. Лазоришак, секр. Міт. кождої неділї по 10-тім. Адр.: L. Lazoryshak, Box 188, Chisholm, Minn.

Від. 38. Братство сьв. О. Николая в Оборн, Н. Й. М. Поляньский предс., В. Бозарник кас., Т. Ротко, секртар. Мітинґи відбувають ся кождої третої неділї по першім в салї під рускою церквою при Washington St. Адрес братства: T. Rotko, 29 Cross Str., Auburn, N. Y

Від. 39. Братство сьв. Петра і Павла в Сиракюз, Н. Й. М. Панько прдс., Г. Гнатко кас., Ф. Кудлик скр. Мітинґи відбувають ся в першу неділю місяця. Адр.: Fil. Kudlik 121 Matty Ave. Syracuse, N. Y.

Від. 40. Братство сьв. Ілії прор. в Скрентон, Па. Іван Лезіньский прдс., Ів. Зубаль кас., Яцко Люлик секретар. Мітинґи відбувають ся кождої четвертої неділї в церковній галї сьв. Івана Хрестителя. Адр.: Jacko Lulik 313 First Str. Scranton, Pa.

Від. 41. Бр. сьв. Арх. Мих. в Вестморіленд Ситі, Па. С. Площот предс, Гр. Сахайда кас., Т. Глива, секр. Міт. в 1-шу неділю по 12-тім. Адр.: Theo. Hlywa, Box 265, Manor, Pa.

Від. 42. Брвтство сьв. О. Николая в Пасейк, Н. Дж. Конст. Петрик, кас., Ант. Кузмич, предс., Алекс. Хованець, секр. Мітинґи відбувають ся що другої неділї по першім. Адр.; A. Chowanec. 8 Arthur Str. Clifton, N. J.

Від. 43. Бр. сьв. Вас. в Сімпсон, Па. Я. Гавран, предс., Г. Марчик, кас., Н. Бочньович, секр. Міт. по 15-тім. Адр.: N. Boczniowycz, Simpson, Pa. (Lack. Co.)

Від. 44. Бр. Пр. Богор. А. Троян, предс., А. Адам, кас., М. Ладика, секр. Мітинґи в неділю по 15-тім під церквою. Адр. M. W. Ladyka, 332 S. Locust. St., Mt. Carmel, Pa.

Від. 45. Товариство "Любов" в Філядельфії, Па. Ів. Кречковский предсід., С. Демків касієр, Ол. Ткачук секретар. Мітинґи відбувають ся в трету неділю в місяци, в церковній гали на 9-тій і Noble Str. Адреса: J. Kreczkowskyj, 2203 Race Str.

Від. 46. Братство сьв. Петра і Павла в Плимавт, Па. А. Сорока предс., Ст. Гриняк секр., І. Штефко кас. Адр.: St. Hryniak, 544 W. Main St., Plymouth, Pa.

Від. 47. Братство сьв. Петра і Павла в Ембридж, Па. П. Середницкий, предс., Ф. Яромей, кас., І. Михалик, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім. Адреса братства: John Mychalik, Box 274, Ambridge, Pa.

Від. 48. Бр. сьв. Ів. Хр. в Микиспорт, Па. Н. Дзяма предс. Гнат. Гнїздар кас. Галасінский секретар. Мітинґи відбувають ся трету неділю по першім в церковній гали. Адрес: Adam Halasinsky, 1013 Solbet Str. McKeesport. Pa.

Від. 49. Бр. Рожд. Цр. Бог. в Павгетин, В.Ва. І. Гудак, пред П. Секерак кас., Й Дедецкий секр. Міт. кождої 2-гої неділї під айриским костелом. Адр.: Joseph Dedecki, Box 3 Algama, W. Va.

Від. 50. Бр. сьв. Ів. Хр. в Дісодж, Мо. Т. Ревак, предс., І. [illegible] Адр.: Theo. Micik, Box 25, Desloge, Mo,

Від. 51. Братство сьв. Михаїла в Yatesboro, Pa. В. Рейман предс., Ол. Бодак кас., В. Ґурнік секр. Мітенґи в другу неділю по першім. Адр.: W. Gornik, Box144. Yatesboro, Pa.

Від. 52. Бр. сьв. Ів. Хр. в Голійок, Мас., Ів. Фешко предсід., Дж. Ундрик кас., Ів. Сташко секр. Мітинґи відбувають ся кождої третої неділї в місяци в Hiberniah Hall на розї Front a John Str., Адрес: St. John the Baptist Society, 13 South St., Holyoke, Mass.

Від. 53. Братство сьв. О. Николая в Пітсбурґ. Па. М. Войтович прдс., М. Дмитрів кас., П. Патуляк секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім в рускій гали при улиці 7-ій. Адреса братства: Peter Patulak, 715 Cabot Way, S. S. Pittsburg, Pa.

Від. 54. Бр. сьв. Арх. Мих. в Теревія, Конн. І. Паралят, пред., М. Бобик, кас., Ю. Цихон, секр. Міт. що другої неділї місяця. Адр.: Geo. Cichon, Box 495, Terryville, Conn.

Від. 55. Братство сьв. Петра і Павла в Карнеґі, Па., М. Сенчию, прдс., Андр. Скабик скр., Ів. Адзима кас. Мітинґи відбувають ся в першу неділю по першім.

Від. 56. Бр. Пр. Бог. в Алеґен Па. Іван Вархоляк предс., П. Каршевич секр., П. Вархоляк кас. Мітинґи кождої другої неділї по 1-ім. Адр: P. Karshewich, 109 Orchard Str., McKees Rocks, Pa.

Від. 57. Бр. сьв. П. і П. в Когус, Н. Й. Е. Михаляк предс., М. Майхрич кас., Лука Ядлов секр. Міт. в гали Д. Меренч в 2-гу неділю по 1-шім. Адр.: 9 Saratoga Str. Cohoes, N. Y

Від. 58. Бр. сьв. Волод. в Рейми, Па. В. Русин прд., В. Цап кас., Й. Ялечко секр. Мітинґи в кожду 2-гу неділю по першім. Адр. Box 156, Ramey, Pa.

Від. 59. Бр. сьв. Ів. Хр. в Leisenring, Pa. Й. Бандрівчак прд. А. Овад, кас., І. Фариняк, секр. Міт. в першу неділю по 15-тім. Адр.: J. Faryniak, Box 21 Juniataville, Pa.

Дорогі Брати Родимці!

Оден одинесенький в Америці Русин академик на лікарскім факультеті не може докінчити своїх студій хоть бракує ему лише по[с]лїдного іспиту, а то з причини браку средств матеріяльних. Сирота не маючи з відки роздобути гроша на оплату за науку ($100.) і на прожиток хоче перервати студії. В імени людскости і народної солідарности просимо Дорогих Братів краян о поміч для чоловіка давшого вже докави свого щирого руського серця і патріотизму. Пожичте, а він відплатить ся колись не вдовзї. Складки прошу слати, на адресу:

R. Publishing & Exchange Co.
184 Hudson Str. New York, N. Y.

Олекса Пристай, парох McAdoo, Pa.
Дм. Капітула, куратор.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK

Капітал і Надвишка $700.000.00
Депозити 4.700.000.00

Пересилає також гроші до краю, продає шифкарти, виробляє повновласти, полагоджує справи військові, а від вкладок [illegible] платить 4 процент.

Банк сей заведений [illegible] державного огляду.

Розмовляє ся в нім по руски.

Corner 14th & Carson Sts., Pittsburg, Pa.

РУСИНИ!

Сли хочете Віснаши Добру і шану домашну і щоби похорон виносив Вас як найкраще, удайтесь до:

JOSEPH COLWELL,
180 MAIN STREET,
DERBY, CONN.

Telephone Calls Office 52—2.
" " House 18—2.

А поднуєте і пізнасьте чесного чоловіка.

Dr. E. J. LARKIN

Дентист. 40-08

Офіс отворений від 7-ої рано до 8 ої пополуд. В неділі від 10-ої год. рано до 12 полуд.

24 Elizabeth Street, Derby, Conn

ВСІ РОБОТИ ҐВАРАНТУЮТЬ СЯ.

Офіс коло Derby Gas Company.

K. G. CIESLAK,

ФОТОГРАФ.

Сли хочете з малої фотографії зробити великий портрет, то пришліть мені малу фотографію, а я Вам з неї зроблю таку велику як лиш хочете.

2737 PENN AVE.,
12th & CARSON STS. S. S.
PITTSBURG, PA.

110 BRADDOCK AVE.
BRADDOCK, PA.

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.

Капітал $50.000.00. Надвишка і нерозділені зиски $93.000.00

Заснований 1864 року.

Найстарший Народний Банк в Скулкил Кавнті.

Провадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і пересилає гроші до всіх частий сьвіта Позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послідних 5 літ і виносять тепер около $500.000.00.

Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Dr. J. SZLUPAS,

1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Можна его бачити в офисі:
від 8 ої до 10-ої год. рано.
від 2 ої до 4-ої попол.,
від 7-ої до 10-ої вечер.

Old P'hone 1269—B

Dr. Teofil A. Starzynski

ЛІКАР.

Лічить всілякі хороби, жіночі мужескі і діточі — совістно.

Вилічене, если можливе, ґварантує.

Години урядові:
від 8 до 10 рано.
від 12 до 3 пополудни.
від 7 до 9 вечер.

45. 15th Str. S. S.
PITTSBURG, PA

HOWARD ALBERT.

Аптикар.

Продає всілякі ліки по найнизших цінах. Ліки Севери.

ЛАНСФОРД, ПА.

Harry E. Paul.

Робить камінні нагробники, хрести, памятники.

Ріг Пайн і Маркет улиць,
ПОРТ КАРБОН, ПА.

ДОКТОР ШТАИН.

Урядує: від 8 до 10 рано, 1 до 3 по обіді, 7 до 9 вечер.

18 E. Oak St., Шенандоа, Па.

Стефан Рябець

має у себе найліпші напитки, циґари і папіроси. Має також добре заряджену ґросерню.

— СПРОБУЙТЕ! —

Mahanoy Plane, Pa.

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

Спис книжок, які продаємо:

- * Америка ... 15 ц.
- * Авелі та пустельники і т. і. 15 ц.
- Біблія Велика ... 2 дол.
- Борба клас і чому робітники організують ся ... 15 ц.
- * В Старім і Новім краю ... 25 ц.
- * Грішн візіонерів і т. п. С. 7 15 ц.
- Дещо з історії православної місії в Америці ... 10 ц.
- Дещо про звіриня ... 5 ц.
- * Дні довадні і т. п. С. 5 ... 15 ц.
- * Дорога любови, то Божа дорога С. 6 ... 15 ц.
- Драгоманів ... 15 ц.
- * Емігрант ... 15 ц.
- Журавлі ... 10 ц.
- Житє Ісуса Христа ... 1.50 дол.
- * Житє, зарібки, організації і т. п. в Злуч. Державах ... 15 ц.
- За красою ... дол.
- Земельне питанє ... 15 ц.
- Зуб за зуб ... 10 ц.
- * Казки про Жидів ... 15 ц.
- Історія Руси з образками ... 10 ц.
- Капітал і праця ... 15 ц.
- * Книжка Рахункова ... 50 ц.
- Марія ... 10 ц.
- * Многострадальний народ. огляд історії українського народу ... 20 ц.
- * Навернений Грішник ... 20 ц.
- Народний рух австро-угорських Русинів ... 15 ц.
- Новий Завіт ... 4 дол.
- Образки і звідки ... 10 ц.
- Оповіданя ... 15 ц.
- Оповід. про звідник бога ... 10 ц.
- Пестрі звуки ... 75 ц.
- Про відступлених від рус. правослівя ... 10 ц.
- * Про нутро землі ... 15 ц.
- Пісенні співаник ... 25 ц.
- Поцілуй ... 50 ц.
- Псалтир ... 1 дол.
- Руско-англійский словар. ... 20 ц.
- * Релігійні вірованя старинних народів ... 20 ц.
- Смерть ... 10 ц.
- * Стародавні назви та оповіданя ... 15 ц.
- * Степові люде ... 15 ц.
- * Страйк ... 20 ц.
- * Стрілий на смерть, робітнича драма ... 15 ц.
- Унія в Америці ... 20 ц.
- * Хто з чого жиє ... 15 ц.
- * Які то є люди на земли з 20 образками ... 50 ц.
- * Як мужик ходив до царя правди шукати ... 15 ц.
- * Через кордон ... 15 ц.

Пишіть на адрес:

Swoboda, 184 Hudson St., New York

$5.25 „EMPIRE SPECIAL" in 23 JEWELED

Добрий Колійовий Годинник.

DUST PROOF

Найліпший зиґарок, колинебудь офірований за таку ціну, специяльно вибрані камені, добрий реґулятор. Правдиві срібні окладинки. ҐВАРАНТОВАНИИ на 20 ЛІТ. Один з найстарших зиґармістрів пішле сей годинник на якунебудь адресу за отриманєм 5.25 дол. або вишле послиплатою до вашого найблисшого офісу експресового до оглядженя его. Сли неподобаєсь вам — не платіть, але сли завважаєте, що зиґарок рівнає ся 3500 дол. колійовому зиґаркови заплатіть на експресі 5.25 і кошт пересилки. Один зиґарок дарoм як купите шість. Катальоґ за дармо. Адрес: R. A. FRETER, 52 Dearbon St., Chicago, Ill.

МУЖЕСКІ І ЖЕНЬСКІ ФАСОНИ. 46-6

35.00 дол. Годинник на кредит!

Тілько 1.00 дол. місячно. 10 місяців часу до заплаченя.

Найбільша спосібність яка була коли. Той зиґарок має грубо позолочувані окладинки, красно виґроблені, в найновійшім стилю. Суть ґварантовані на 25 літ. Можна собі вибрати до вподоби осередки Elgin, Waltham, Hampden чи Tavannas. Тоті осередки суть найліпші і тримають реґулярно час, їх добрість є знана всім. Найновійші вироби їх на необграничений час цілком задовольняючі. Красні 35.00 дол. зиґарки офіруємо за 17.50 дол. Гроший не жадаємо наперед, вишлемо вам для оглянення до вашого найблисшого експресового офісу. Сли сподобаєсь вам сє найбільше таке купно в теперішнім часі, то заплатіте [illegible] і за посилку а агент дасть вам годинку. Решту се є 10.00 дол. будете платити по 1.00 що місяця. Ми вам кредитуємо Неберем жадної забезпеки, тілько звичайний ордер на письмі, що хочете зиґарок і що заплатите за него. Запамятайте, щосьте посідателем зиґарка, платячи за него. Кождому, хтоби хотів заплатити від разу за сей зиґарок дамо за 15.75 д.

Excelsior Watch Co. 1004 Central Bank Bldg., Chicago, Ill.

ТОВАРИСТВО ТОРГОВЕЛЬНО ПРОМИСЛОВЕ

„Сокільский Базар"

стоварищене зареєстроване з обмеж. порукою у Львові.

Вписове 2 кор. Уділ 25 кор. Стопа процентова від вкладок 5 пр.

ПРОДАЄ:

Вишивані сорочки від 2—5 долярів. Вишивані обруси 10—20 дол. Ланцушки з пацьорків по 1 і 2 дол. Пояси з пацьорків від 2—5 дол. Гуцульскі киптарі від 5—10 дол. Гуцульскі фартухи від 1-5 дол. Козацкий мундур від 25—100 дол. Сокільский мундур від 12-20 дол. Козацкі шапки від 1-2 дол. Гуцульскі вироби з дерева вибивані пацьорками, як тарелі, пушки, коробки — ціни ріжні. Портрети крейдкові з фотографії по 3 доляри. Переписні картки українскі окрашені вишивками, Сьвяточні і інші по 2 цента. Картки з гербом України Лев і св. Михайла по 4 цнт. Такі самі портрети по 20 цнт. Портрети Шевченка Хмельницкого і инші в рамах по 10 дол. Українскі моноґрами до гафту ціла книжка 345 моноґрамів 3 дол. Книжки до вишиваня доляр і пів.

Замовлені річи висилаємо зараз, на порто належить прислати: на посилку 5 Kg. платить ся 1 дол. Русини! жадайте від купців наших товарів. Льокуйте гроші на ощадність в нашім Тов.

Дирекция Тов. Сокільский Базар у Львові ул. Руска Ч. 20. 47-15

Here in America

Можете набути тої доброї, здорової

Правдивої франкової домішки.

Она есть славна на цілий сьвіт. Єї завдячують старокраєві кухарі можливість роблення найліпшої кави.

Она робить добру каву дешевшою, а дешеву каву лучшою. Не треба богато давати, а вже кава набирає ліпшого запаху і смаку.

Зажадайте від свого ґрасерника правдивої Франкової домішки і не приймайте жадної другої. Можете єї пізнати по нашім знаку охороннім — млинку кавовім.

H. FRANCK SOEHNE & CO.

Американьска філія: FLUSHING, N. Y. 3

FRANCK

БАНК РУСКИХ ЕМІГРАНТІВ

Заінкорпорований в Стейті Ню Джерсі. Капітал 50.000.00 д.

184 Hudson St., New York, N. Y.

Банк сей залагоджує слідуючі справи:

1) **Пересилає гроші** до всіх країв і держав сьвіта по цінах можливо найтанших і як найскорше.

2) **Продає шифкарти** на ріжні лінії корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цінах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Ню Йорку.

3) **Виробляє повновласти**, контракти купна і продажи заосмотрені підписом конзула; перепроваджує процеси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, колектує гроші і взагалі перепроваджує всякі инші справи зі судами і старокраєвими властями при помочи звісних старокраєвих нотарів і адвокатів.

4) **Полагоджує справи військові**, як: увільнене від асентирунку, військової контролі, увільнене від вправ і т. п.

5) **Виробляє пашпорти** для ситизенів виїзджаючих до краю.

6) **Дає поради в процесах** против компаній в разі калїцтва, смерти, невиплаченя пейди і в других правних американьских справах.

7) **Міняє гроші** — старокраєві на американьскі і американьскі на краєві після біжучого курсу.

Кромі сего Банк Руских Емігрантів готов служити порадою і інформаціями також в других справах, особливо тих, котрі приїзджають до Ню Йорку а не суть обзнакомлені з містом. Банк Руских Емігрантів вкладає гроші на процент до американьских і краєвих банків.

Десята часть з чистого доходу Банку Руских Емігрантів призначена на Руский Народний Еміґраційний Дім в Америці.

З поважанем

Дирекція: Г. Дзядик предс., А. Савка місто-предс., Х. Кирчів кас., С. Ядловский секр.

Адрес: R. Publishing & Exchange Co. 184 Hudson St., New York. N. Y.

HERMAN SCHULTZ,

Контрактор і будівничий.

Всї роботи полагоджує сей час і точко, як також подає ціни на всїлякого рода роботи. 36

АДРЕС:
Housatonic Ave., Derby, Conn.

Вироби Орацкі, шалі, шапки, відзнаки, хоругви, униформи. Цінник і пробки висилає даром.

ST. HERMAN'S BENEVOLENT Society. ORGANIZED F[illegible]. 1888 ROCHESTER, [illegible]

Можете писати до нас по руски, словеньски або польски.

R. H. MORGAN, 13 N Main St., Shenandoah, Pa.

MERCHANTS NATIONAL BANK

Шенандоа, Па.

Капітал 100.000.00 дол.

Надвишка 120.000.00 дол.

Депозити висше пів міліона долярів.

Се є NATIONAL BANK чартерований Урядом Злучених Держав і під безпосередною контролею тогож уряду.

Є се одинокий Банк в Шенандоа, Па. що має свій власний будинок, в якім містить ся почта.

Вкладайте гроші до того Банку а дістанете від них процент. Банк сей виплачує що року тисячі долярів проценту своїм костумерам, котрі мають в нім свої гроші.

Там розмовляє ся по руски.

Merchants National Bank
на розі улиць Мейн і Лойд,
Shenandoah Pa.

Оден з найбільших броварів в Америці.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПОСІБ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то инного вже не буде пити.	Голова від него ніколи не болить, бо есть здорове і поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕШТОЮ ХВАЛИТИ, ВО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333. NIGHT CALL 4854.

TELEPHONE 2085 ORCHARD.

ІЛІЯ РОЗЕНТАЛЬ

РУСКИЙ АДВОКАТ

404 GRAND St. NEW YORK.